

Ο ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

ΤΕΤΧΟΣ Γ

ΜΕΤΑ ΕΞΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΗ 4 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1880.

Τὸν ἐπόμενον διάλογον μεταφέρομεν ἐνθάδε ἕκ τινος νεοφανοῦς ἐν Γαλλίᾳ βιβλίου, ἵνα δείξωμεν ὅπως ἐπιπολαίως μελετᾶται, κατακρίνεται καὶ τοῦτ' αὐτὸ μνησθῆται ἡ πνευματικὴ φιλοσοφία ὑπ' ἐκείνων τῶν νεωτέρων, ἄλλως τε σπουδαίων φυσιολόγων, οἵτινες οὐδαμῶς εὐκαιροῦσιν, οὐδὲ θέλουσι νὰ στραφῶσιν ὀλίγον καὶ πρὸς τὰ ἔσω, ὅλον τὸν βίον καταναλίσκοντες ἐν μόνῃ τῇ περὶ τὰ ἔξω ἐνδελεγεῖ διατριβῇ.

Δ. Γ. Μ.

ΔΥΟ ΣΧΟΛΙΑΙ

Ἐν τῷ Πλάτῳ δοκεῖ πως ἀναραιομένη ἐν ὅλῃ τῇ ἀγγλῇ αὐτῆς ἡ ὑπερτάτη σοφία καὶ ἡ ζωσα

αὐτῆς ποίησις. Παρὰ τοῦ Πλάτωνος ἔλαβεν ἡ γλῶσσα τῆς φιλοσοφίας τὸ φῶς, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν εὐστάθειαν τῆς γλυπτικῆς. Victor de Laprade

Ἄ Πλάτων πολὺ ὠνευρέετο. Voltaire.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΛΑΙΣΤΗΣ

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

ὦ τῆς δόξης, ὦ τῆς εὐτυχίας! Οὐδὲν πλεονέχομαι εἶνε σκοτεινόν· ὁ ἰσχυρὸς νοῦς μου φωτίζει καὶ διακρίνει πᾶν τὸ ἐν τῇ φύσει. Περιφρονῶ πάντοτε τὰ ἀσταθῆ καὶ πρόσκαιρα φαινόμενα, ἀντέχωμαι τοῦ παγίου, τοῦ ἀληθοῦς, τῆς ὑπόστασεως, τοῦ κατ' ἐξοχίην ὄντος. Διελεύκανα πλεον καὶ ἔλυσα τοῦ σύμπαντος τὸ αἶνιγμα.

ΓΛΑΙΣΤΗΣ.

Ποῦ εἶνε ἡ ὑπόστασις, κλεινότετε μεταφυσικῆς

Μόνον τὰ φαινόμενα βλέπομεν, μόνον αὐτὰ δυνάμεθα νὰ μελετῶμεν, μόνον αὐτὰ εἶνε τῆς ἐπιστήμης σὰρξ καὶ σκελετός. Ἀπαριθμοῦντες, ἐτάζοντες, προκαλοῦντες αὐτά, δυνάμεθα νὰ συντάττωμεν νόμους, τουτέστι νὰ γενικεύωμεν πράγματα καὶ νὰ ὀρίζωμεν ἑτερὰ φαινόμενα. Τὴν σὴν λέξιν ὑπόστασις νομίζω στομφώδη καὶ κενὴ ἐννοίας. Δὲν χωρίζεται τὸ φαινόμενον ἀπὸ τῆς ὑποστάσεως, οἱ δ' ἐμοὶ ὀφθαλμοὶ διορῶσιν ἐν τῷ κόσμῳ τὴν ὕλην καὶ μόνην αὐτήν, ἀείποτε κυμαινόμενην. Τῆς ὕλης ταύτης ἀγωνίζομαι νὰ κατατάξω καὶ νὰ κατανοήσω τὰς διηγετικὰς μεταβολάς, ὑπάγων αὐτὰς εἰς ἀναλλοιώτους νόμους.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Ἰδοὺ καὶ ἕτερος τῶν πασχόντων δεινὴν διανοητικὴν πῶρσιν, τῶν ἀρνούμενων τὸ φῶς, ὃ οὐ δύνανται βλέπειν. Καὶ τολμᾷ ν' ἀναβαίνει ἀπὸ τῶν μερικῶν εἰς τὰ γενικά, ἔρπων ἐπὶ τοῦ ἀγόνου ἐδάφους τῶν συγκεκριμένων πραγμάτων, ὡς χελῶν ἐπὶ ἄμμῳ; Οἰκτεῖρω δύστηνε, τὸ πάθος σου! Δὲν σκέπτεται οὕτως ὁ ὄντως φιλοσοφικός νοῦς· ὁ τοιοῦτος νοῦς, ὀλιγωρῶν τῶν ἐλλειπόντων σου ἐξωτερικῶν παρατηρήσεων, ἐν ἑαυτῷ καὶ μόνῳ ζητεῖ τοῦ κόσμου τὰ μυστήρια. Μὴ δὲν εἶνε αὐτὸς κάτοπτρον καὶ ἀνταύγεια τῆς πανσόφου θεότητος;

ΓΛΙΣΤΗΣ.

Ὡ τοῦ θεοῦ Πλάτωνος ἔνδοξε υἱέ! Γινώσκω ὅτι ἡ μεταφυσικὴ κελεύει τοῖς ἑαυτοῖς μύσταις νὰ μύωσι τὰ ὄμματα ἵνα κάλλιον ὀρῶσιν. Ἄλλ' ἔπειδὴ εὐδοκεῖς νὰ διδάξης βέβηλον, ἄφες νῦν πᾶσαν μεθοδικὴν συζήτησιν καὶ ἐκχυσον, πρὸς τοῦ σοῦ Πλάτωνος, εἰς τὸν πτωχὸν νοῦν μου τινὰς τῶν ἐν τῷ σῷ πολλῶν ἀληθῶν καὶ πλουσιῶν γνώσεων. Πῶς, ἐν παραδείγματι, ἐννοεῖς τὸν Θεόν; Διότι τοῦτό μοι δοκεῖ τὸ κύριον τοῦ σοῦ συστήματος.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Ἄκουε καὶ μάνθανε. Θεὸς εἶνε ἡ ὑπερτάτη μονάς, ἀνεκαθεν αὐθύπαρκτος, οὐσα καὶ ἀεὶ ἐσομένη.

ΓΛΙΣΤΗΣ.

Ἐπίτρεψον νὰ σὲ διακόψω. Ἄλλ' ὁ Θεὸς εἶνε ὑπόστασις ἢ φαινόμενον, ἢ ἀμφοτέρω; ἵνα κατὰ σὲ εἶπω,

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Ὁ Θεὸς εἶνε ἢ κατ' ἐξοχὴν ὑπόστασις, τὸ ἀναγκαίως ὄν, τὸ μὴ δυνάμενον ἐκδηλοῦσθαι ὡς περ τὰ φαινόμενα, διότι εἶνε πνεῦμα ἢ οὐσία αὐτοῦ.

ΓΛΙΣΤΗΣ.

Παραλείπω ὅτι ἡ κατανόησις αὐλοῦ ὄντος ὑπερβαίνει τῆς πτωχῆς διανοίας μου, διότι θέλεις εἰπεῖ, καὶ δικαίως ἴσως, ὅτι ἡ πρὸς τὰ φαινόμενα ἀδιάπαυστος συγκοινωνία μου ἤμβλυε τὴν νοεράν μου ὄρασιν. Δὲν σ' ἐρωτῶ ὅποια ἢ ἀπὸ τοῦ μηδενὸς διαφορά τοῦ αὐλοῦ, διότι ἡ μεταφυσικὴ οὐδαμῶς ἀποκρίνεται πρὸς οὕτως προπετεῖς ἐρωτήσεις. Ἄλλ' ὅμως ἐπιθυμῶ νὰ σοῦ ἀκούσω ἐξηγουμένου τὰς λαμπράς περὶ Θεοῦ θεωρίας σου. Διατί ὁ Θεὸς εἶνε πνεῦμα; Ἡ σὴ σχολὴ ὅποιας τινὰς νομίζει τὰς πρὸς τὸν ὑλικὸν κόσμον σχέσεις αὐτοῦ; Πῶς δ' ὁ κόσμος οὗτος ἐγένετο, εἴπερ ἐγένετο;

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Τὸ ἐνδεχόμενον εἶνε ἀπόρροια τοῦ ἀπολύτου, διότι . . . . .

ΓΛΙΣΤΗΣ.

Καὶ δὲν δυνάμεθα, πρὸς Θεοῦ, νὰ πολεμῶμεν φιλοσοφικῶς, μὴ ἀνασύροντες ταύτας τὰς παραδόξους καὶ ἤμιστα νοητὰς λέξεις ἀπὸ τῆς παντελοῦς λήθης, εἰς τὴν πίπτουσι καθ' ἡμέραν, μᾶλλον σκωριῶσαι ἢ ἀρχαία τις πανοπλία; Αἱ λέξεις ἐνδεχόμενον, ἀπόλυτον, ὑποκειμενικόν, ἀντικειμενικόν, ἐγώ, οὐκ ἐγώ, κτλ. κτλ., περιβάλλουσαι τοὺς συλλογισμοὺς τῶν κορυφαίων τῆς φιλοσοφίας, ἀπεργάζονται αὐτοὺς τόσον ἀλλοκότους, ὥστε οἱ κοινοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐρωτῶσιν οἱ δειλαῖοι ἂν ὁ νοῦς τῶν λέξεων τούτων εἶνε βῆθος ἀκαταμέτρητον ἢ ἀνεκδιήγητος μωρολογία.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Μεγάλοι ἐννοιαὶ, μεγάλαὶ λέξεις, λέξεις θυσανόφοροι, ὡς λέγει ὁ μανιώδης ἐκεῖνος Ἀριστοφάνης. Ἄλλ' ὅμως ἡ συγκατάθεσις μου θέλει ταπεινώσει, εἰ δυνατόν, μέχρι σοῦ τὴν γλωσσάν μου.

Ἡ μονάς, ἡ ὑπερτάτη μονάς, ἡ ὑπόστασις τῶν ὑποστάσεων ὑπάρχει, ἀναλλοίωτος, αἰώνιος.

Ἐπάρχει, διότι πιστεύω τοῦτο. Ἄλλ' ὁ ὑλικὸς κόσμος, ὁ κόσμος τῶν καταφρονητῶν καὶ μεταβλητῶν φαινομένων, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ ἀεὶ τοιοῦτος, οἷος νῦν εἶνε.

ΓΛΙΣΤΗΣ.

Ἄλλ' ὑπῆρξεν ἄρα ἀείποτε;

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Περὶ τούτου ὑπῆρξαν διάφοροι αἱ γνώμαι τῶν τῆς ἡμετέρας σχολῆς· διότι ἡ θεωρία, ὅσον λαμπρὰ καὶ ἂν εἶνε, δὲν ἐνορᾷ πάντοτε καὶ ἐκ πρώτης ἀρετηρίας ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Τὰ πλείστα τῶν ἐθνῶν κατ' ἀρχὰς ὑπέλαβον τὴν ὕλην αἰώνιον, ἔχοντα τὴν εὐσχημον πρόφασιν ὅτι οὐδαμῶς ἠδύνατο οὔτε τὴν πλάσιν αὐτῆς νὰ κατανοήσωσιν, οὔτε τὴν ἐκμηδένισιν. Κατὰ ταῦτα συμφωνοῦσι Ῥωμαῖοί τε καὶ Ἕλληνας, Ἰνδοὶ τε καὶ Ἰουδαῖοι (1). Νομίζω δὲ ὅτι τινὲς τῶν νεωτέρων, τῶν οἰομένων ὅτι εἶνε σοφοί, ἠγωνίσθησαν ν' ἀναστήσωσι ταύτην τὴν τερατώδη πλάνην.

ΓΛΙΣΤΗΣ.

Θέλωμεν ἐπανελθεῖ, ἐὰν ἐπιθυμῆς, εἰς τοῦτο τὸ ζήτημα· νῦν δ' ἐξακολουθεῖ.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Ὅποια ὀλεθρία πλάνη τὸ κρίνειν κατὰ τὴν ψευδῆ τῶν αἰσθήσεων μαρτυρίαν! Καὶ δὲν εἶνε ἐναργὲς τοῖς βουλομένοις νοεῖν ὅτι τὸ μεταβαλλόμενον δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε; Τὸ αἰώνιον εἶνε ἀναλλοίωτον, τὸ δ' ἀναλλοίωτον αὐλον· ἄρα . . . . .

ΓΛΙΣΤΗΣ.

Ἐνωῶ! Οἱ λόγοι οὗτοι σημαίνουσιν ἐν τῇ συνῆθει γλώσσῃ ὅτι ἀληθὲς καὶ ὑπάρχον εἶνε τὸ μὴ ὑπάρχον. Καὶ δὲν κατανοεῖς ὅτι τὸ ὑπὸ σοῦ ὕλη καλούμενον δὲν δύναται νὰ διακριθῇ ἀφ' ὅτι καλεῖς πνεῦμα; Ὁ κόσμος συνίσταται ἐξ ὑλικῆς οὐσίας, ἐχούσης ἀνασπαστούς δραστηκὰς καὶ παραγωγούς ιδιότητας. Ὅτι δὲ σὺ ὑπολαμβάνεις ὡς πλάνην τοῦ θεοῦ Πλάτωνος, τοῦτο φαίνεται μοι μία τῶν σπανίων λογικῶν ἰδεῶν τοῦ μεγάλου-τούτου ἀνδρός· διότι, ἐὰν μὴ ἀπατώμαι, πιστεύει καὶ αὐτός, ὡς πάντες

σχεδὸν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι εἶνε αἰώνια ἡ ὑλικὴ τοῦ κόσμου σύστασις, λέγων περὶ τοῦ Θεοῦ ὅτι διέταξε μόνον τὸ χάος. Σὺ δὲ πόθεν πορίζεσαι τὰς δι' ὧν κοσμεῖς τὸν Θεὸν ἠθικὰς ιδιότητας, αἵτινες εἶνε βεβαίως ἀπόλυτοι;

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Ἐξ αὐτῆς τῆς παρατηρήσεως τοῦ ἐπικήρου τοῦτου κόσμου, ἐν δὲ τούτῳ τῷ θέματι δαναίζομεθα τὴν ὑμετέραν μέθοδον. Δὲν βλέπομεν ἐν τῷ κόσμῳ τάξιν τινά; Ἡ τάξις αὕτη δὲν δύναται νὰ πηγᾷ ἀλλοθέν· ποθεν, εἰ μὴ ἐκ τῆς ὑπερτάτης διανοίας, εἶνε δὲ παράλογον τὸ ἀναγεῖν τὴν τάξιν ταύτην εἰς ὑλικά στοιχεῖα, ἀδρανῆ καὶ μὴ συνειδόμενα ἑαυτὰ.

ΓΛΙΣΤΗΣ.

Τὰ ψηλάφητὰ τοῦ κόσμου στοιχεῖα δὲν εἶνε ποσῶς ἀδρανῆ, ἔχοντα συμφυεῖς δραστηκὰς ιδιότητας, ὧν ἐκ τῆς συγκρούσεως πηγάζει τις μᾶλλον ἢ ἤττον σταθερὰ ἰσορροπία, πρὸς ἣν δὲν στρέφει καὶ τὸ ὄμμα ἡ σχολὴ τῶν μεταφυσικῶν.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Μὴ με διάκοπτε· ἡ τάξις πηγάζει ἐκ τῆς αἰωνίας ὑποστάσεως, ἐξ οὗ ἔπεται ὅτι αὕτη εἶνε ἀπειράγαθος καὶ ἐὰν μὴ ἦτο, ἤθελεν ἠσυχάζει ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς μακαριότητι, μὴ θέλουσα μηδαμῶς νὰ διαμορφώσῃ τὴν σύγχυσιν, νὰ διατάξῃ τὴν ἀταξίαν. Ταῦτα δ' ἐτι μᾶλλον καταδεικνύουσιν ὅτι εἶνε πνεῦμα ἢ ὑπόστασις αὕτη, διότι ἡ ὕλη δὲν δύναται νὰ εἶνε ἀγαθὴ.

ΓΛΙΣΤΗΣ.

Ἐὰν εὐδοκῆς, εὐθὺς μετ' ὀλίγον θέλωμεν εἰπεῖ τινα καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν, ἀλλὰ πρότερον διαλεχθῶμεν περὶ τῆς αἰωνιότητος τῆς ὕλης, ἢ, ἐὰν θέλῃς, περὶ τῶν ὑπὲρ τῆς αἰωνιότητος αὐτῆς συνηγορούντων πιθανῶν λόγων· διότι περὶ τοιοῦτου θέματος ὑποκειμένου τοῦ λόγου, δυνάμεθα νὰ βαδίσωμεν ἐπὶ τοῦ στερεοῦ τῶν πραγμάτων ἐδάφους.

Τὸ περὶ τῆς αἰωνιότητος τῆς ὕλης ζήτημα δὲν εὐρίσκεται πλέον μεταξὺ τῶν ἐκ προτέρων τῆς μεταφυσικῆς· διότι σήμερον ἡ παρατήρησις καὶ ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη μελετῶσιν, ἐπὶ παραδείγματι, πάσας τὰς μεταμορφώσεις μορίου· πινὸς ἀνθρακίς· καὶ πρῶτον μὲν ἐν τῇ ἀτμοσφαι-

(1) Ἡ Γένεσις λέγει ἐν τῷ ἐβραϊκῷ πρωτοτύπῳ· Ὁ Θεὸς διεσκεύασε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· οὐχὶ δὲ ἐδημιούργησε. (Chavée).

ρα, ἐν ἀεριοειδέσι συνδυασμοῖς, εἶτα δ' ἐν τοῖς ἰστοῖς τοῦ φυτοῦ, ἐν οἷς προσηλοῦται ὑπὸ τῆς βλαστήσεως, ζωογονουμένης καὶ διεγειρομένης ὑπὸ τῶν ἠλιακῶν ἀκτίνων· μετὰ ταῦτα παρακολουθοῦσι τὸ μῦρον τοῦτο καὶ διακρίνουσιν ὅτι, ἀποχωριζόμενον ἤδη ἀπὸ τῆς πρώτης ταύτης, τῆς ἐν τῷ φυτῷ, βιολογικῆς ἐνσάρκωσεως, μεταβαίνει εἰς σῶμα ζῶου, εἰς οὗ τὴν θρέψιν λυσιτελεῖ καὶ εἶτα πάλιν ἐκπέμπεται εἰς τὸν ἀνόργανον κόσμον, εἴτε διὰ τῆς ἀναπνοῆς, ὡς ἀνθρακικὸν ὀξύ, εἴτε διὰ τῶν ποικίλων ἐκκρίσεων, ὡς ἀλατωδές τι. Ἐπειτα βλέπουσιν ὅτι αὐθις ἀρχεται τὸν αὐτὸν διανύον κύκλον, οὐδὲν οὐδαμῶς ἀποβάλλον μέρος τοῦ βάρους αὐτοῦ ἐν ταῖς πλάναϊς ταύταις· τοῦτο δ' εὐκόπως ἀποδεικνύει ἡ ἀκριβὴς τοῦ χημικοῦ πλάστιγγε, θαυμάσιον ὄργανον, πολλῶ μᾶλλον λυσιτελοῦν τῇ εὐτυχίᾳ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῇ ἀνάπτυξί τῆς διανοίας του, ἢ αἰ μᾶλλον ἀφρημέναι καὶ ἀρισται μεταφυτικαὶ ἔννοιαι. Ἄρα δικαιοῦμαι ἰσχυρίζομενος ὅτι τὰ σὲ ἀπαρτίζοντα στοιχεῖα, καθ' ἣν ὥραν μοι ὀμιλεῖς, ὑπῆρχον πρὸ σοῦ ἴσως διὰ πάντων τῶν αἰώνων, ὅτι θέλουσιν ὑπάρχει καὶ μετὰ σὲ καὶ ὅτι ἴσως ποτέ τινα αὐτῶν θελοῦσιν εἰσελθεῖ εἰς τὰ ἐγκεφαλικά κύτταρα ὑλιστοῦ φιλοσοφου, ὡς οὐδόλως εἶνε ἀπίθανον ὅτι ἕτερα ἐξ αὐτῶν ἔγραψάν ποτε τὸν Φαῖδρον καὶ τὸν Τίμαιον (1).

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Τί λέγεις; Οὐδεμίαν λοιπὸν εὐρίσκεις διαφοράν τῆς ἀδρανοῦς ὕλης ἀπὸ τοῦ ζῶντος, νοῦντος καὶ ἐμφύχου ὄντος;

ΥΛΙΣΤΗΣ.

Σύγγνωθι· ἐγὼ ῥητῶς ἀπαρνοῦμαι πᾶσαν δοξασίαν περὶ τῆς λεγομένης ψυχῆς, ἐννοίας ἀφρημένης, ὡς ὑμεῖς λέγετε· ἡ ἔννοια αὕτη εἶνε νοθεγενὲς τέκνον, ὅπερ παρήγαγεν ὁ γάμος τῆς ὑποτιθεμένης ἀδιαιρέτου καὶ ἀεὶ ταῦτουσίου οὐσίας μετὰ τῆς ἄλλης ἐκείνης, τῆς διαιρετῆς καὶ σωματικῆς, ἣν φαντάζονται οἱ καλοῦντες αὐτὴν ζωτικὴν δύναμιν. Ἡ ἐπιστήμη οὐδαμῶς παραδέχεται οὔτε τὴν ἀναπόδεικτον δυάδα πνεύμα

καὶ ὕλη, οὔτε τὴν τριάδα πνεύμα, ζωτικὴ δύναμις καὶ ὕλη. Τὸ ζῶν ὄν δὲν εἶνε οὔτε ὕλη, οὔτε ζωτικὴ δύναμις, ἀλλ' ὕστατον τέρμα τῆς τῶν ὑλικῶν στοιχείων ἐξελιξέως, τῶν ὑπεικόντων ταῖς γενικαῖς καὶ συμφυέσιν αὐτοῖς ἰδιότησι· τὸ ζῶν ὄν εἶνε συμφόρημα ἰνῶν καὶ κυττάρων ἐκμυζόντων καὶ ἐκκρινόντων, τουτέστι ζῶντων, ὑποκειμένων τοῖς μεγάλοις τοῦ σύμπαντος νόμοις, καθ' οὓς καὶ τὸ εἶναι ἔλαβον καὶ χημικῶς συγκεκμημένων ἐκ τῆς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνόργανος κόσμος ὕλης.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Αἱ ἀσεβεῖς καὶ ἄστοποι δοξασίαι σου θλιβούσι με καὶ ἐκπλήσσοσιν. Ὡ Πλάτων, ὦ διδάσκαλέ μου! Σὺ κατεῖδες πάντα ταῦτα. Ὡ! εἰς ὅποιαν πλάνας περιπίπτει ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ἀποκεφαλίζων αὐτὸς ἑαυτὸν, ὀλιγωρῶν τῆς γονίμου καὶ μεγαλοουργοῦ θεωρίας, μὴ δυνάμενος νὰ ὑψωθῇ τοῦ δεσμεύοντος αὐτὸν πτώματος, μὴ εὐτόλμως ἀναπετόμενος πρὸς τὴν αἰωνίαν ἀλήθειαν καὶ στηριζόμενος ἐπὶ μόνων τῶν αἰσθήσεων, τῶν ἀθλίων τούτων θριποβρώτων καὶ εὐθραύστων ἐρεισμάτων! Ἡ ψυχὴ ἰλιγγιᾷ καὶ κλονεῖται ὡς περ μέθυσοσ ὁσάκις θέλῃ νὰ θεᾷται τὰ πράγματα διὰ τῆς σωματικῆς ὁράσεως, ἀκοῆς, ἀφῆς, ἢ αἰσθητικῆς ἄλλης αἰσθήσεως, καταφερομένη εἰς τὸ μέσον τῶν μεταβλητῶν φαινομένων καὶ καταντῶσα ἀσταθῆς, ὡς τὰ στηρίγματά της.

ΥΛΙΣΤΗΣ.

Διὰ τῶν κομπηρῶν τούτων λέξεων καὶ κενῶν ῥεμβασμῶν ὁ διδάσκαλός σου θεῖος Πλάτων ἀπεπλάνησε τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος. Ἄλλὰ δὲν εἶνε δίκαιον τὸ αἰτιᾶσθαι αὐτόν· ἀφίεται αὐτῷ ἡ ἀμαρτία διὰ τὴν ἄγνοιαν αὐτοῦ. Πάντοτε καὶ πανταχοῦ, ὑπεῖκοντες ἰσχυρῷ τινι νόμῳ διανοητικῆς ἐξελιξέως, οἱ ἄνθρωποι πρῶτον ὠνειροπόλησαν καὶ ἔπειτα ἐσκέφθησαν, πρῶτον ἔγραψαν μύθους καὶ ἔπειτα ἱστορίαν· κατ' ἀνάγκην ἡ παιδικὴ ἠγεῖται πρὸ τῆς ἐφηβικῆς ηλικίας· ἄλλως τε δὲ πολλῶ προτιμότερον τὸ νοεῖν ἔστω καὶ κενὰ νοήματα, ἢ τὸ μηδόλως νοεῖν, προτιμότερον τὸ πλάττειν χιμαίρας ἢ τὸ μηδὲν τι πλάττειν. Ἄλλὰ νῦν ἡ ἐπιστήμη βαθμηδὸν αὐξάνει, ἡ βάλανος ἐγένετο δρυς καὶ οἱ ἄνθρωποι, ἀνδρωθέντες καὶ

ἡσυγάζοντες, τὸν μὲν κόσμον θεωροῦσι ψυχρῶς ὡς ἔχει, ἀπὸ δὲ τοῦ μέλλοντος ἀπεκδέχονται τὴν ἐξήγησιν οὔ τινος ἀγνοοῦσιν. Οἱ ἄνθρωποι δὲν δημιουργοῦσι πλέον ἐξ ἐφόδου τοὺς νόμους τοῦ σύμπαντος, ἀλλὰ βραδέως συντάττουσιν αὐτούς, ἀπαριθμοῦντες τὰ φαινόμενα καὶ ταξινομοῦντες αὐτά.

Ἦδη πολλοὶ εὐτολμοὶ, μᾶλλον δὲ δίκαιοι ἄνδρες ἀπρηθήσαντο ἅπαξ διὰ παντός τὰς ὑμετέρας μεταφυσικὰς ἐννοίας, ἅς ὁ νοῦς αὐτῶν ἀδυνατεῖ νὰ καταλάβῃ. Γυμνοῦντες τὴν ἀλήθειαν τῶν κεκαλλισπημένων λόγων, τῶν κρυπτόντων αὐτὴν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν, θαρραλέως ἀποδέχονται τὸν κόσμον ὡς ἔχει, καὶ μετὰ τῶν κακῶν καὶ μετὰ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ· μὴ θλιβόμενοι δ' ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ θεῖου τινος παρελθόντος, μηδεπώποτε ὑπέρξαντος, μηδὲ προσδοκῶντες μέλλοντα εὐδαιμονίας ὠκεανόν, ὄν δὲν ἐννοεῖ ἡ ὀρθοφροσύνη των, τοῦτο μόνον περὶ ἑαυτῶν, ὡς ἀνθρώπων, δοξάζουσιν, ὅτι δηλ.: εἶνε τὰ ἥττον ἀτελῆ τῶν ἐνοργάνων ὄντων.

Οἱ ἄνδρες οὔτοι, ἐνδιατρίθοντες περὶ τὴν μελέτην τῶν ζῴων καὶ τῶν τε ὑγιῶν καὶ νοσοῦντων ἀνθρώπων, εἴτε εἶνε παιδία εἴτ' ἐν ἀκμαίᾳ ἠλικίᾳ, παραδέχονται ὅτι τὸ νοεῖν εἶνε ἀπλή τις ἐγκεφαλικὴ λειτουργία, ἀπολύτως ἀνάλογος τῷ βαθμῷ τῆς τοῦ ὄργανου ἀκεραιότητός τε καὶ τελειότητος. Ὄθεν φρονοῦσιν ὅτι ἐγκεφαλός τε καὶ νόησις εἶνε δύο στοιχεῖα ἀρρήκτως ἠνωμένα, πιστεύοντες, κατὰ τὸν πάλαι μῦθον, ὅτι πράγματι ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ Διὸς ἐγεννήθη ἡ Ἀθηνᾶ, τουτέστιν ὅτι αἱ ἔννοιαι εἶνε ἀπόρροιά τις τῆς διὰ τῶν αἰσθήσεων, τῶν ἀπαραιτήτων τούτων ὑπηρετῶν, οὓς δῆθεν ὑμεῖς περιφρονεῖτε, διεγέρσεως τοῦ ἐγκεφάλου ὑπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Πανταχοῦ, λέγουσιν οἱ ἄνδρες οὔτοι, ὁ ἡθικὸς ἄνθρωπος ἐκτυπῶται ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ, ἐν δὲ ταῖς ποικίλαις τῶν ἀνθρώπων φυλαῖς, αἱ παραλλαγαὶ καὶ ἀποχρώσεις τῆς νοήσεως εἶνε τσαῦται ὅσαι καὶ αἱ τοῦ δέρματος. Ὡστε, τὸ ὑπολαμβάνειν ὅτι ἐν παντὶ ἀνθρωπίνῳ ἐγκεφάλῳ ὑπάρχουσιν ἔννοιαι, θυγατέρες, μᾶλλον δ' ἀπαυγάσματα τῶν ἀπολύτων καὶ ἀρχετύπων ἐνοιῶν, τῶν δῆθεν οἰκουσῶν που, ὑπὲρ τὸν οὐράνιον θό-

λον, ὅστις δὲν εἶνε πράγματι θόλος, οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ πιστεῦειν μῦθον τινὶ παιδίου ἢ καὶ μεταφυσικοῦ φιλοσόφου.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Ὡ ὕψιστε καὶ οὐράνιε Θεέ! Τόσον λοιπὸν ἐκπίπτει ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, τολμῶν ν' ἀπαρνήται τὰς ἀναγκαίας καὶ ἐνδογενεῖς ἐννοίας; Ὁ διδάσκαλός μου, θεῖος Πλάτων, περιγράφει που τῶν βιβλίων του θελξικάρδιον καὶ εὐρυθμον τοπίον, γελῶν καὶ φαιδρὸν διάγραμμα ἐνός τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ μαθημάτων. Σκια πλατάνων καὶ ἀρωματωδῶν ἄγνων συντηρεῖ ἐν τῷ τοπίῳ τὴν ἀναψυχὴν κρυσταλλώδους βεῖθρου καὶ τὸ ἐναρμόνιον τῶν τεττίγων μέλος συνδονεῖ τὸν διαυγῆ καὶ αἶθριον ἀέρα· ὡς ἀργυρᾶ ζώνη πόρρω φαίνεται ὁ Ἰλισσός, περιβάλλον τὸ χλοερὸν καὶ πράσινον πεδίον.

Ταύτην τὴν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου μου δι' ὀλίγων γραφεῖσαν εἰκόνα ἀναπαράστησον ἐν τῇ φαντασίᾳ σου καὶ κατ' ἀνάγκην θέλει γεννηθῆ ἐν τῇ ψυχῇ σου ἡ ἰδέα τοῦ καλοῦ ἢ ἴσως θέλει διεγερθῆ, ὡς ὁ Πλάτων ἔλεγεν, ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀπολύτου κάλλους, ὅπερ ποτὲ διείδες παρὰ τὴν θεότητα ὦν. Ταύτην λοιπὸν τὴν εὐγενῆ καὶ ἀναγκαίαν τοῦ καλοῦ ἐννοίαν ἰσχυρίζεσαι ὅτι δύνασαι ν' ἀποκτήσης διὰ τῶν μέτρων, πλαστίγγων καὶ ἐλεεινῶν παρατηρήσεων; Ἄλλ' αὐτὸ τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει τὴν ὑπαρξίν ἀναλλοιώτων θεωριῶν, ψυχῆς ἀύλου καὶ ἀθανάτου, ἐξορισθείσης μακρὰν τῆς οὐρανίας πατρίδος της;

ΥΛΙΣΤΗΣ.

Ἡ ἀνθρώποις τισὶν ἐγγιγνομένη εὐάρεστος ἐντύπωσις ἐκ τῆς θεᾶς ὠραίων ἀγρῶν, καλλιτεχνικοῦ ἔργου καὶ αὐτῆς τῆς ἀναγνώσεως ἐξόχου ποιητοῦ, οὐδαμῶς μοι φαίνεται θαυμασιώτερα καὶ μυστηριωδέστερα οἰασθήποτε γλυκειᾶς γευστικῆς ποιότητος, οἰασθήποτε αἰσθητικῆς ἐντυπώσεως. Ὁ Σωκράτης φαίνεται μοι δυσειδῆς καὶ εὐειδῆς ὁ Ἀλκιβιάδης, ὡς πικρὰ μὲν κολοκύνθη ἢ ἀγρία, ἠδὲ δὲ τὸ μέλι. Αὐταὶ πᾶσαι εἶνε ἐντυπώσεις, διὰ τῶν αἰσθήσεων ἐμποιοῦμεναι τοῖς νευρικοῖς μου κέντραις.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Τὸ δ' ἀγαθὸν καὶ κακόν, ψευδὲς καὶ ἀληθές,

(1) Ἐξόχους διαλόγους τοῦ Πλάτωνος. Σ. Μ.

δίκαιον και ἄδικον, ἔχουσι κατὰ σέ τήν αὐτήν πάντα ἀρχήν;

ΓΛΙΣΤΗΣ.

Ἴσως ἄλλ' ἐάν εὐδοκῆς, ἐν ἄλλῃ τινί συνδιαλέξει ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἐν τούτοις παρατηρήτεον, ἐν παρόδῳ, καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ λέξις ἔννοια ἔχει κατὰ σέ πολυποικίλα καὶ ἥκιστα ἀκριβῆ νόημα. Τὸ ἀληθές νόημα τῆς λέξεως ταύτης δὲν εἶνε εἰκὼν, ἀλλὰ γνῶσις, ἀλλὰ σχέσις, ἐκ συγκρίσεως πηγάζουσα, σέ προκαλῶ δὲ νὰ εὕρῃς ἔννοιαν τινα οὕτως μορφωθεῖσαν, εἴτε παρὰ τῷ ἐν τῇ μήτρᾳ ἐμβρύῳ, εἴτε παρὰ τῷ κλαυθυμρίζοντι ἀρτιγεννήτῳ βρέφει. Ἐν ποίᾳ δ' ἡλικίᾳ ἐκκολλάπτονται αἱ καθ' ὑμᾶς ἔμφυτοι ἰδέαι; Καὶ διατί τοσοῦτοι ἄνθρωποι στεροῦνται αὐτῶν; Διατί τόσοι ποικίλλουσι κατὰ τὴν ἡλικίαν, τὸ φύλον, τὴν φυλὴν, τὴν κοινωνικὴν κατάστασιν, τὴν ὑγίειαν, τὴν ἀσθένειαν; Αἱ ἔμφυτοι ἰδέαι ποῦ εἶνε παρὰ τῷ μωρῷ, παρὰ τῷ εὐθέει; Πρὸς πάσας ταύτας τὰς ἐρωτήσεις οἱ μεταφυσικοὶ φιλόσοφοι πάντοτε ἀποκρίνονται διὰ θορυβώδους ἀνιαροῦ πατάγου ἀκαταλήπτων λέξεων.

Ἐν τοσοῦτῳ γινώσκω καὶ καθορῶ ὅτι οὐδέποτε θέλομεν συμφωνήσαι, διόπερ σπεύδω νὰ καθορίσω ἐν ὀλίγαις λέξεσι καθ' οἷους τινὰς κανόνας ἀνάγκη, κατ' ἐμέ, νὰ βαίνωμεν. Δὲν ὑπάρχει ἀληθὴς βεβαιότης ἐξ ὧν τῶν ψηλαφητῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀπορρεόντων νόμων· δὲν ὑπάρχει ἄλλη διέξοδος, αἱ δ' ὑποθέσεις καὶ θεωρίαι ἡμῶν πρέπει πάντοτε νὰ εἶνε δειλαὶ καὶ συνισταμέναι. Ἄλλ' εἶνε ἄλλως τε ὠφέλιμοι αἱ ὑποθέσεις αὐταί, διότι παρασκευάζουσι τῇ ἐπιστῆμῃ μελλούσας κατακτήσεις, καίτοι πάραυτα καὶ ἀνηλεῶς ὀφείλομεν ν' ἀποβάλλωμεν αὐτάς, ἅμα ἐμφανιζομένων ἀντιφατικῶν πραγμάτων, ἅμα ἀναλχυμπούσης τῆς πραγματικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἀληθείας.

ΠΑΛΑΤΩΝΙΚΟΣ.

Ἄλλ' ἀναγνώμεν αὖθις τὸν θεῖον Πλάτωνα, ῥεμβάσωμεν μετ' αὐτοῦ παρὰ τοῦ Ἰλισσοῦ τὰς ὄχθας, καθήσωμεν παρ' αὐτῷ παρὰ τὰ ποθητὰ ἐκεῖνα συμπόσια, ἐν οἷς ὁ οἶνος, αἱ σπονδαί, ἡ μουσικὴ καὶ οἱ ὕμνοι, παρῶρων λυσιτελῶς τὸν

σοφὸν πρὸς ἔρευραν τῆς ἀληθείας, ἀναζωογονοῦντα ἐν τῇ ψυχῇ τὴν εἰκὼν τοῦ αἰωνίου κάλλους.

ΓΛΙΣΤΗΣ.

Σήμερον ἡ ἀλήθεια ὀλιγώτερον φιλεῖ τὴν ποιήσιν καὶ τὰ συμπόσια. Σέβεται μὲν τὴν διαλεκτικὴν τέχνην, ἀλλὰ τὰ μάλιστα τιμᾷ τοῦ ἀνατόμου τὴν σμίλιν, τόσοι δὲ νομίζει κρεῖττον κρατῆρος ἀνθοσμίου τὸ καλὸν μικροσκοπίον, ὅσον προτιμᾷ τὸν ἐπὶ πραγμάτων ἐρειδόμενον ὀρθὸν συλλογισμὸν ὑπερόχου τινὸς ὄνειροπολήσεως. Τὰ ἐργαστήρια τῶν χημικῶν καὶ φυσιολόγων πολλῶν μᾶλλον τέρπουσιν αὐτήν, ἢ ἀγροὶ κατάσκει. Ἐν τούτοις τοῖς ἐργαστηρίοις κατοικεῖ ἡ ἀλήθεια, ἐν αὐτοῖς δὲ προκόπτει καὶ αὐξάνει. Βαθαί τῶν μεταφυσικῶν θεωριῶν, τῶν ποικιλοχρόων τούτων πομφολύγων σάπυρος! Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς τέρπεται, νήπιος ὢν, παίζων τὰς πομφόλυγας ταύτας, ἔπειτα δ' ἀπορεῖ καὶ θαυμάζει ὅτι ἠγάπησεν αὐτάς.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ.

ὑπὸ Δ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ ἰατροῦ.

Κυριώτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος καὶ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς ἰδίως, ἐστὶν ἡ προθυμία μετ' ἧς ἐπιλαμβάνεται καὶ χρησιμοποιεῖ τὰς ἀνακαλύψεις τῆς ἐπιστήμης καὶ τὰ τεράστια θαυμάσια τῶν ἐφευρέσεων. Σήμερον ὁ εἰς πειράματα ἀσχολούμενος σπουδαστὴς ἀρπάζει ἐκ τῶν κρυφίων θησαυρῶν τῆς φύσεως νέαν τινα ἀλήθειαν, νέον νόμον, ἄγνωστόν τινα ἐκδήλωσιν δυνάμεως. Αὖριον ἀκαταλόγιτος ἀριθμὸς πολυγλώσσων τυπογραφείων διαδίδωσι τὴν εἰδήσιν τῆς ἀνακαλύψεως μέχρι περάτων τῆς οἰκουμένης. Ἀμέσως ἐγκολποῦται αὐτὴν ἡ ἐνεργὸς διάνοια τοῦ κόσμου· μετ' οὐ πολὺ δὲ πρακτικόν τι πνεῦμα χρησιμοποιεῖ πρὸς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος τὴν νέαν ἀλήθειαν καὶ ἰδοὺ ὁ κόσμος πλουτίζεται πάλιν διὰ πρωτοφανοῦς λυσιτελοῦς ἐφευρέσεως. Ἐκεῖνο, ὅπερ ἀπῆται ἑκατονταετηρίδας ἄλλοτε ἵνα κατορθωθῆ, ἢ σπερτὴν τολμηροτέρα διάνοια μόλις ἤθελε φαντασθῆ νὰ

ἐπιχειρήσει, τελειοποιεῖται τὴν σήμερον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Ἡ ἐφεύρεσις τελεσφορεῖ καὶ εὐρίσκει τὸν κοσμον εὐδιάθετον ἵνα τὴν παραδεχθῆ προθύμως, καίτοι ἡ παραδοχὴ αὐτῆς ἐπιβάλλει πολλὰς ριζικὰς τροποποιήσεις εἰς ὀλόκληρον σειρὰν ἔθνικῶν καὶ κοινωνικῶν ἔξεων. Ἐκατονταετηρίδες παρήλθον πρὶν ἢ ἡ ἀτμομηχανὴ ἀπὸ τῆς θεωρητικῆς ἐπιστήμης μεταρμωθῆ εἰς πρακτικὴν ὠφέλειαν. Ἐνῶ ὁ τηλεγράφος μόλις ἐχρειάσθη ἰσάριθμα ἔτη ὅπως μετατραπῆ ἀπὸ ἀξιοπεριέργου ἐπιστημονικοῦ πειράματος εἰς τὴν χρησίμην ὑπηρεσίαν παγκοσμίου καθημερινοῦ ἀγγελιαφόρου. Ἄλλ' ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ τηλεγράφος ἐξετέλεσεν ἐν τὸς τινῶν ἐτῶν, τὸ Τηλέφωνον κατώρθωσεν ἐν τὸς ἰσαριθμῶν μηνῶν. Τὸ περισυνὸν ἐπιστημονικὸν ἄθυρμα, μὲ μεγάλας πιθανότητας πρακτικῆς χρησιμοποίησεως, ἐφέτος ἐγένετο ἡ βάσις τὰ ἥκιστα ἐξαπλουμένου συστήματος συγκοινωνίας περιέργου καὶ προσφορωτέρας πασῶν, ὅσας ὁ κόσμος εἶδεν ἄχρι τοῦδε.

Ἐν ἐκ τῶν ἀξιοσημειώτων ἐκθεμάτων τῆς ἐν Φιλαδελφίᾳ παγκοσμίου ἐκθέσεως ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν ἐπιστημόνων τῶν συνεληθέντων ἀπὸ διαφόρων μερῶν τοῦ κόσμου· ἦτο δὲ τοῦτο νέα τις ἐπιστημονικὴ ἐφεύρεσις, περὶ ἧς ἐλέγοντο πλεῖστα ὅσα θαυμάσια, μάλιστα περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῆς. Πρὸς ἐκπληξιν πάντων αὕτη ἐξετέλει τῷ ὄντι παράδοξα πράγματα. Μικρὸς μεταλλικὸς δίσκος ἐφαίνετο λαλῶν, τὸ δὲ περιεργώτερον ἦτον ὅτι ὁ ὑπαγορεύων τὴν λαλίαν ἀγορητῆς εὐρίσκετο μίλια μακρὰν τῶν ἀκρατῶν του. Μὲ δύο μαγνητικὰ κύπελλα καὶ δι' ἐνὸς λεπτοῦ σύρματος διεβιβάζετο ἡ ἀπαγγελία ἀπὸ μακρόθεν καὶ μετεδίδοτο εἰς φλόγγους τοσοῦτον παρεμφερεῖς πρὸς τοὺς τοῦ λαλοῦντος, ὥστε ἐκ τῶν ἤχων τῆς λαλίας οὗτος ἠδύνατο νὰ ἀναγνωρισθῆ ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων πρὶν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

Καίτοι ἀτελὲς εἰσέτι, τὸ λαλὸν τηλεφῶνον ἦτο θετικὴ, ἀκουστικὴ κατάκτησις καὶ νέα ἐποχὴ συγκοινωνίας ὑπέφωσκε διὰ τὰς ἀνάγκας καὶ καθημερινὰς βιωτικὰς ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπου. Πλήθος ἐμβριθῶν ἀνδρῶν ἀπεδύθησαν ἀμέσως τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων, ἅτινα τὸ τη-

λέφωνον διήγειρεν, ὅθεν ἐντὸς ὀλίγου τὸ τηλεφῶνον, ὑπὸ διαφόρους μορφὰς ἦτον ἀνὰ χεῖρας τῶν φυσιοδιφῶν εἰς πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἐδοκιμάσθη ὡς μέσον συνδιαλέξεως, μεταξύ διαφόρων τμημάτων, καταστημάτων ἐμπορικῶν, ἐργοστασίων καὶ τραπεζητικῶν οἰκῶν, μᾶλλον ἢ ἦτον ἀπεχόντων ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἠυδοκίμησε πληρέστατα. Ἐχρησιμοποιήθη ἐπίσης πρὸς εὐχερῆ συγκοινωνίαν μεταξύ τῶν μετερχομένων διάφορα ἐπαγγέλματα καὶ τῶν πελατῶν των. Ἄλλ' ὅπως διευκολυνθῆ ἡ μεταξύ μεμακρυσμένων ἐμπορικῶν καταστημάτων ταχεῖα συγκοινωνία ἐν τῇ πόλει Νέα Ὑόρκη τῆς Ἀμερικῆς, ἐσυστήθη πρὸ ὀλίγων μηνῶν Κεντρικὸν Τηλεφωνεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον γίνονται συνδρομηταί, ἐπὶ ὀρισμένοις τιμήμασιν οἱ βουλόμενοι ὅπως ἕκαστος ἀπὸ τοῦ γραφείου του συγκοινωνῆ δι' αὐτοῦ μετὰ τὸ ἰδικόν του μακρὰν κείμενον ἢ μετὰ ἄλλα ἐμπορικὰ καταστήματα, ἢ ἐργοστάσια, συνδεδεμένα, ὡς τὸ ἰδικόν του μετὰ τὸ Κεντρικὸν Τηλεφωνεῖον, μετ' ὧν ἔχει ἐμπορικὰ συμφέροντα.

Ἡ εταιρία τοῦ Τηλεφωνεῖου συνδέει διὰ λεπτῶν τηλεγραφικῶν συρμάτων τὸ κατάστημα ἐκάστου συνδρομητοῦ μετὰ τοῦ Κεντρικοῦ Τηλεφωνεῖου. Ἐν τῷ γραφεῖοι τούτου ὑπάρχουσι μικραὶ θυρίδες, ἐνθα εὐρίσκεται ὁ ἀριθμὸς ὑφ' ὃν γινώσκειται ἕκαστος τῶν συνδρομητῶν. Ὀνομαστικὸν δὲ κατάλογον πάντων τῶν συνδρομητῶν μετὰ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος ἀριθμοῦ ἐνὸς ἐκάστου ἐν ταῖς θυρίσι τοῦ Κεντρικοῦ Τηλεφωνεῖου ἔχει παρ' ἑαυτῷ ἕκαστος συνδρομητῆς. Ὅταν λοιπὸν οὗτος θέλῃ νὰ τηλεφωνήσῃ εἰς οἰονδήποτε ἐκ τῶν συσχετιζομένων μετὰ τοῦ Κεντρικοῦ Τηλεφωνεῖου, ἦτοι συνδρομητῶν, ἐμπόρων, ἐργοστασιαρχῶν, τραπεζιτῶν καὶ λοιπῶν μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ Τηλεφωνεῖου διατελούντων, δίδει τὸ σημεῖον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Κεντρικοῦ Τηλεφωνεῖου ἐπὶ τῆς ἰδιαίτερας θυρίδος του, δι' οὗ ὁ παριστάμενος ὑπάλληλος ἐννοεῖ ὅτι ὁ δεῖνα ἀριθμὸς θέλει νὰ τηλεφωνήσῃ ὅθεν συσχετίζει ὁ ὑπάλληλος ἠλεκτρικῶς τὸ ἀνὰ χεῖρας του τηλεφῶνον μετὰ τοῦ σύρματος αὐτοῦ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ ἐρωτᾷ τὸν δόντα τὸ σημεῖον ἐπὶ τῆς ἡριθμημένης θυρίδος του, τί θέλει; οὗτος τότε τῷ λέγει

συσχετισόν με μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ δεῖνα, ὅπερ ὁ ὑπάλληλος ἐκτελεῖ πάραυτα καὶ τῷ ἀποκρίνεται· σὲ συνέδεσα μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ δεῖνα, ἀπευθύνθητι λοιπὸν πρὸς αὐτόν. Τότε αἱ δύο συνδρομηταὶ τοῦ Τηλεφωνείου συνδιαλέγονται μεταξύ των, ὡς ἂν ἦσαν ὀλίγους πόδας μόνον ἀφεστῶτες, ἐνῶ πράγματι ἀπέχουσιν ὅλους παρασάγγας ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπὸ τοῦ Τηλεφωνείου. Ὅταν τελειώσῃ ἡ συνδιάλεξις των, ὁ αἰτήσας πρῶτος νὰ συνομιλήσῃ σημαίνει πάλιν εἰς τὸ Κεντρικὸν Τηλεφωνεῖον ὅτι ἔπαυσεν ἡ ὁμιλία των καὶ ἂς λυθῇ ἡ ἠλεκτρικὴ συγκοινωνία, ὅπερ ὁ ὑπάλληλος ἐκτελεῖ ἀμέσως καὶ στρέφει τὴν προσοχὴν του εἰς ἄλλους. Οὕτω πως νέα ἐργολαβία ἤρξατο ἐντὸς ὀλίγων ἑβδομάδων, ἧς ἡ ἔκτασις καὶ τὸ προσδοκώμενον μέλλον δὲν ἔχει ὄρια. Ἐξακόσιαι γραμμαὶ (ἦτοι συνδρομηταὶ) μεθ' ἑξακοσίων πενήκοντα περίπου μιλίων σύρματος συνέδεον εἰς τὴν πρώτην τοῦ ἔτους 1880 πρὸς ἄλληλα, ἰσάριθμα ἐμπορικὰ γραφεῖα διὰ τοῦ Κεντρικοῦ Τηλεφωνείου, κείμενα εἰς διάφορα μέρη τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ τῶν περιχώρων πόλεων Βροκλύν, Γέρσεϊ, Σιτῦ, Νεβάρκ, καὶ Ὅρανζ, καὶ ὅλον ἐν τὸ σύστημα ἐξετείνετο πρὸς ἄλλας ἀπωτέρας, διὰ τῆς προσθήκης πέντε νέων γραμμῶν, κατὰ μέσον ὄρον, ἐκάστην ἡμέραν. Τεσσάρων μέχρι πέντε χιλιάδων συνδιαλέξεις ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην, μετὰ τῶν συνδρομητῶν τοῦ Κεντρικοῦ Τηλεφωνείου, εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου. Καθ' ὅσον δὲ προσετίθεντο νέοι συνδρομηταὶ, ἡ ἐργασία τῆς τηλεφωνίας ἐπολλαπλασιάζετο. Ἡ ἐξάπλωσις τοῦ συστήματος τούτου ὄρια δὲν ἔχει, ἀλλὰ θὰ ἐκτείνεται ἐφ' ὅσον αἱ κοινωνικαὶ ἀνάγκαι τὸ ἀπαιτοῦν. Οἰανδήποτε ἐρώτησιν ἐπιθυμεῖ νὰ προτείνῃ εἰς ἔμπορος πρὸς ἄλλον, οἰανδήποτε ἐντολὴν θέλει νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἀπάντα ὑπάλληλόν του, οἰανδήποτε παραγγελίαν ἔχει νὰ διαβιβάσῃ δι' ὑπηρετοῦ, γραπτῆν, ἢ διὰ λόγου, τώρα τὴν ἀναδέχεται τὸ Τηλεφωνεῖον. Ἄν ὑποθέσωμεν ὅτι, κατὰ μέσον ὄρον, τὰ διὰ τοῦ Τηλεφωνείου τῆς Νέας Ὑόρκης συνδεόμενα καταστήματα ἀπέχουσιν ἀπ' ἀλλήλων ἐν μόνον μίλιον, αἱ μεταξύ των πενταχιχίλια συνδιαλέξεις καθ' ἑκάστην ὑπονοοῦν

πέντε χιλιάδων μιλίων δρόμον, ἐξοικονομηθέντα διὰ τῆς τηλεφωνίας, τουτέστι χιλίων περίπου ὠρῶν περίπατον κερδισθέντα κατὰ τὰς ἐργατικὰς ὥρας τῆς ἡμέρας, ἀναλογούσας δι' ἕκαστον συνδρομητὴν τοῦ Τηλεφωνείου κατὰ Ἰανουάριον μίαν καὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν καθ' ἡμέραν· ὥστε ἡ εἰς τὴν φειδῶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ κόπου ὀφειλομένη εὐκολία καὶ ἡ αὔξισις τῆς δραστηκότητος ἐκάστου ἐμπόρου καὶ βιομηχάνου εἶνε ἀκαταλόγητος. Ἐν τῇ νηπιότητι αὐτοῦ καὶ προσέτι ἔχων νὰ πολεῖσῃ κατὰ τῆς ἀδρανείας ἀπρηχαιωμένων ἔξεων, τὸ νέον τοῦτο σύστημα ἀνέπτυξεν ἰκανότητα πρὸς αὔξησιν ὑπερτέραν πάσης προσδοκίας. Ἡ δὲ χρησιμότης καὶ ἰκανότης αὐτοῦ πρὸς περαιτέρω ἀνάπτυξιν αὐξάνει μὲ τὴν προσθήκην ἐκάστου νέου συνδρομητοῦ ἦτοι σύρματος, κυρίως δὲ διὰ τοῦ συνδέσμου μεταξύ κεντρικῶν τηλεφωνείων ἐτέρων ἀπωτέρω κειμένων πόλεων. Τίς λοιπὸν τολμᾷ νὰ προφητεύσῃ περὶ τοῦ προσεχούσας μέλλοντος τῆς τηλεφωνίας; ἢ τίς δύναται νὰ προεικασῇ τὰς κοινωνικὰς καὶ ἐμπορικὰς μεταβολὰς, ἂς ἡ ἐξουδένωσις τοῦ χρόνου καὶ τοῦ κόπου καὶ ἡ ἀποσόβησις τῆς μεσολαβήσεως ἐπιλησμώνων ἢ ἠλιθίων διαγγέλων ὑπηρετῶν, θέλουν ἐπιφέρει κατόπιν;

Κανὼν καὶ οὐχὶ ἐξαίρεσις ἔσται μετ' οὐ πολὺ διὰ τὰ ἐμπορικὰ γραφεῖα οὐχ ἦτον, ἢ διὰ τὰς κατοικίας τῶν εὐπόρων, ἐν τε Ἀμερικῇ καὶ ἐν πάσαις ταῖς πεπολιτισμέναις χώραις, τὸ νὰ διατελῶσι συνδεόμενα πρὸς ἄλληλα διὰ κεντρικῶν Τηλεφωνείων. Ἡ ἀνθρώπινη κοινωνία, οὕτω πως συσχετισθεῖσα, θέλει ὑποστῆ ὅλως νέαν τινὰ διοργάνωσιν. Ἐκαστον ἄτομον τότε, καθήμενον ἐν τῷ ἀνακλίντρῳ του καὶ ἐν τῇ μοναξίᾳ του, θὰ ἀντεπισκέπτεται καὶ θὰ συνδιαλέγεται μεθ' οἰουδήποτε ἀπόντος προσώπου θέλει, ἐν ὠρισμέναις ἡμέραις καὶ ὥραις τῆς ἡμέρας. Θὰ ἐκπληροῦ τὰ κοινωνικὰ καὶ φιλικὰ του καθήκοντα ἄνευ ἐκδρομῆς, ἄνευ κινδύνου ὅτι δὲν θὰ ἐπιτύχῃ τὸν φίλον του οἴκαδε, μετὰ μακρυνὸν περίπατον καὶ οὐ μακρὰν ἀπώλειαν χρόνου καὶ μυρία ἄλλα ἀπρόοπτα μικρὰ τε καὶ μεγάλα προσκόμματα, ἅτινα συντελοῦν τὰ νῦν εἰς τὸ νὰ ἀποκαθιστῶσι κοπῶδη καὶ ὀγληρὸν τὸν καθημερινὸν βίον. Οὐδεμία ἀμφισβολία ὑπάρχει ὅτι τὰ διεσπαρμένα μέλη τῶν πεπολιτισμένων κοινωνιῶν, διὰ τῆς στιγμιαίας τηλεφωνικῆς αὐτοπροσώπου συνδιαλέξεως, θέλουν συγχρωτίζεσθαι εἰς τὸ ἐξῆς, καθὼς τὰ διάφορα τοῦ σώματος μέλη συνδέονται διὰ τὰ νευρικοῦ συστήματος.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝΛΕΥΚΩΜΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΙΖΟΣ ΡΑΓΚΑΒΗΣ. Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1814· ὁ πατὴρ του εἶναι ὁ γνωστὸς φιλόλογος Ρίζος Ραγκαβῆς δισέγγονος τοῦ μεγάλου ρήτορος Ἀνδρονίκου Ραγκαβῆ, ἀπογόνου τοῦ εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ τελευταίου Κωνσταντίνου φονευθέντος στρατηγῶ Ραγκαβῆ, ὅστις κατήγετο ἐκ τοῦ ὁμωνύμου αὐτοκράτορος Ραγκαβῆ. Ὁ πατὴρ του ὑπῆρξε δραστήριον μέλος τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας, ἀκολουθήσας τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην εἰς τὴν ἐκστρατείαν του· μετὰ δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, ἐλθὼν εἰς αὐτὴν ἐζήσεν ἰδιωτεύων

καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ποίησιν, ἣν καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐκαλλιέργει καὶ εἰς τὰ γράμματα. Τοιούτου πατρὸς υἱὸς ὁ Ἀλέξανδρος ἀνετράφη εἰς τὰ ὄνειρα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς δόξης, ἐδιδάχθη δὲ τὰ Ἑλληνικὰ ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ Ὀδησῶ ἀπὸ τὸν Γεννάδιον καὶ Βαρδαλάχον. Μετὰ ταῦτα δὲ μετέβη εἰς τὸ Μόναχον ὅπου ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Θεορίσιου καὶ κατόπιν τοῦ τελευταίου Κωνσταντίνου φονευθέντος στρατηγῶ Ραγκαβῆ, ὅστις κατήγετο ἐκ τοῦ ὁμωνύμου αὐτοκράτορος Ραγκαβῆ. Ὁ πατὴρ του ὑπῆρξε δραστήριον μέλος τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας, ἀκολουθήσας τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην εἰς τὴν ἐκστρατείαν του· μετὰ δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, ἐλθὼν εἰς αὐτὴν ἐζήσεν ἰδιωτεύων

Ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐπαναστάσεως, παρητήθη τοῦ στρατιωτικοῦ σταδίου καὶ ἰδιώτευεν· ὅτε δὲ συνέστη τακτικὴ κυβέρνησις ἐν Ναυπλίῳ, ὁ Ἰάκωβος Ρίζος, διορισθεὶς τότε ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ

A. P. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως, παρέλαβεν αὐτὸν ὡς διευθυντὴν τοῦ τελευταίου τούτου κλάδου. Τότε ἠσχολήθη εἰς τὴν σύστασιν τῶν πρώτων ἐλληνικῶν σχολείων, καὶ μετὰ τὸν διορισμὸν τοῦ Κων. Σχινᾶ ὡς ὑπουργοῦ, ἐνέκυψεν εἰς τὸν πλήρη ὄργανισμὸν τῆς ἐκτάκτης ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐπέμεινε εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ πανεπιστη-

μείου, ἦν πολλοὶ περὶ τὴν κυβέρνησιν ἐθεώρουν πρῶτον.

Ἀναλαβὼν ἐπὶ τινὰ χρόνον τὴν διεύθυνσιν τοῦ Β. τυπογραφείου καὶ τὸν κλάδον τῶν δημοσίων ἔργων ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐσωτερικῶν, εἰς τὴν συνταγματικὴν μεταπολίτευσιν τοῦ 1843 ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας ὡς ἐτερόχθων. Τὸ ἐπὶ-

μένον όμως έτος διωρίσθη καθηγητής τής αρχαιολογίας εν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ἐπὶ 23 ἔτη ἐδίδαξε τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας τῶν ἀρχαίων πολιτευμάτων καὶ τὴν ἐπιγραφὴν. Κατὰ τὸ 1856 ἔλαβε μέρος εἰς τὸ ὑπουργεῖον Βουλγαρῆ καὶ εἶτα εἰς τὸ τοῦ Μιαούλη ὡς ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ὅτε πρὸ παντὸς ἠσυχολήθη εἰς τὸ ν' ἀνυψώσῃ τὴν πίστιν τῆς Ἑλλάδος κανονίζων κατ' εὐχαρίστησιν τῆς Εὐρώπης τὰ τοῦ ξένου δανείου, καὶ ἀπήτησε καὶ ἐπέτυχε τὴν πλήρη ἐλευθερίαν τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Ἐξελέγη δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Βουλευτῆς κατὰ τὰ τρία ἐκεῖνα ἔτη. Προϋργιαίτατον ἐθεώρησε νὰ καταπολεμήσῃ τὰ ξενικὰ κόμματα τὰ τὴν Ἑλλάδα τότε σπαράττοντα. Ἐν δὲ ὑπόμνημα τοῦτ' αἰνιττόμενον, ὅπερ ἀπηύθυνεν εἰς τὸν ἐν Ἀγγλίᾳ τότε πρέσβυν Σ. Τρικούπην, διεστράφη ὑπὸ τῶν δυσανασθηθέντων κομματάρχων, ἐν οἷς προεξῆρχε ὁ Χρηστίδης· καὶ μέγας θόρυβος διηγέρθη, ἰδίως εἰς τὴν Γερουσίαν, ὅτι ὕβρισε τὸν ἀγῶνα. Διὰ τούτου ἠλπίζεν ἡ ἀντιπολίτευσις ν' ἀνατρέψῃ τὸ ὑπουργεῖον· καὶ τοῦτο μὲν δὲν κατώρθωσε, ἀλλὰ τόσον ἐρρέθη καὶ ἐπανελήφθη ὅτι ὕβρισε τὸν ἀγῶνα (αὐτὸς ὁ ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος φανατικῶς καὶ εἰπῶν καὶ γράψας) ὥστε ὅτε μετὰ 3 ἔτη ἐξῆλθε τοῦ ὑπουργείου ὁ βασιλεὺς ἠθέλησε νὰ πέμψῃ αὐτὸν πρέσβυν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε φοβηθεὶς τὴν γενικήν κατακραυγὴν.

Κατὰ τὰ 1866—67 ἐξελέγη Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου· πρυτανεύων δ' ἔτι διωρίσθη πρέσβυς εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ μετὰ 14 μῆνας εἰς Παρίσιους. Ἐπειτα ἀπεστάλη εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ κατώρθωσε τῇ συμπράξει τοῦ Ἀαλῆ πασᾶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν συμφιλίωσιν μεταξὺ τῶν δύο κρατῶν. Ἐκ νέου δὲ πάλιν ἀπεστάλη εἰς Παρίσιους ἐπὶ τῆς δημοκρατίας διὰ τὰ λαυριακὰ, ἐκεῖθεν δὲ κατὰ τὸ 1840 διωρίσθη πρέσβυς ἐν Βερολίνῳ, ὅπου μέχρι τοῦ νῦν διαμένει.

Ὁ Ραγκαβῆς εἶναι σπουδαιότατος φιλόλογος καὶ διαπρεπὴς ποιητῆς· ἐκ τῶν ἀρχαιολογικῶν αὐτοῦ ἔργων διακρίνεται ἡ Ἱστορία τῆς

Καλλιτεχνίας, αἱ Ἑλληνικαὶ ἀρχαιότητες καὶ πλεῖστα ἄλλα σπουδαιότατα περὶ καὶ ἔμμετρα ἔργα. Πολλοὶ ἀκαδημαῖοι καὶ σύλλογοι ἐτίμησαν αὐτὸν διὰ τῶν διπλωμάτων (44 τὸν ἀριθμὸν) δύο δὲ ἀμερικανικὰ πανεπιστήμια ἀπένευεν αὐτῷ τὸν τίτλον διδάκτορος. Ἡ Ἑλλάς ἐτίμησε αὐτὸν διὰ τοῦ παραστήμου τῶν Ταξιαρχῶν, προσέτι δὲ ἔχει καὶ δέκα μεγαλοσταύρους ἄλλων ἐθνῶν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΟΥΡΥΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ἈΡΕΩΣ (*)

Μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς 30/11 αὐγούστου τοῦ 1877 οἱ περὶ τὴν ἔρευναν τῶν οὐρανίων κόσμων καταγιγνώμενοι καὶ οἱ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀπέριου διαστήματος, τοῦ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν ἐπεκτεινομένου, ζητοῦντες ἐνόμιζον, ὅτι ὁ πλανήτης Ἄρης, ὁ αἰμοθόρος οὗτος θεὸς τῆς ἀρχαιότητος, διέτρεχε τὰς εὐρυσταδίους ἐκτάσεις τῶν οὐρανίων πεδίων ἄνευ ἐπιτελείου, ἄνευ σωματοφυλάκων καὶ ἐπομένως ὁ κεραυνοβόλος Ζεὺς, ἢ ὁ τριαינוκράτωρ Ποσειδῶν, ἢ ἄλλοι τινὲς τῶν Θεῶν ἠδύνατο ἀρόθως καὶ ἀκινδύνως νὰ ἐπιτιθῶνται ἐναντίον αὐτοῦ. Εὐτυχῶς ὁμως διὰ τὸν Ἄρην, ἀνεκαλύφθη ἡδὴ, ὅτι καὶ αὐτὸς ἔχει τοὺς περὶ αὐτὸν πιστοὺς δύο δορυφόρους τὸν Δεῖμον καὶ τὸν Φόβον.

Τὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν δύο τούτων δορυφόρων

(*) Σημ. Μεταφρ.—Ὁ Ἄρης ἐστὶν ὁ τέταρτος τῶν πλανητῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἡλιακοῦ συστήματος. Ἡ μέση αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀπόστασις ὑπολογίζεται, ὅτι ἰσοῦται πρὸς 56,350,000 λεύγας, ἢ 225 δις ἑκατομ. 400 ἑκατομ. μέτρα. Στρέφεται περὶ μὲν τὸν ἡλίον ἐντὸς ἐνὸς ἔτους καὶ 322 ἡμερῶν γήινου χρόνου, περὶ δὲ τὸν ἄξονα αὐτοῦ ἐντὸς 24 ὥρῶν. 37 πρωτολέπτων καὶ 23 δευτερολέπτων. Ἡ ἐλλειψοειδὴς αὐτοῦ τροχιά ἔχει ἑκτασιν 362.000.000 λευγῶν ἢ 1,448,000,000.000 μέτρων. Ἡ περὶ τὴν τροχιά, αὐτοῦ μέση ταχύτης ὑπολογίζεται, ὅτι ἰσοῦται πρὸς 6 λεύγας. ἢ 24,000 μέτρα ἄν πᾶν δευτερολέπτον. Ἡ διάμετρος αὐτοῦ ὑπολογίζεται, ὅτι ἰσοῦται πρὸς 1,690 λεύγας, ἢ 6,760.000 μέτρα. Ἡ ἔγκλισις τοῦ ἄξονος ἐπὶ τῆς τροχιάς αὐτοῦ ἐστὶν 28α, 42'.

ἀφορῶντα ἀπαντῶμεν ἐν τῇ ἐκδιδομένῃ εἰσέτι «Δημιῶδει Ἀστρονομία» ὑπὸ τοῦ περιφανοῦς γάλλου ἀστρονόμου Καμίλ Φλαμμαριῶν ὡς ὁ ἀναγνώστης ἀναγινώσκει ἐν τοῖς ἐξῆς:

Γινώσκουμεν ἤδη, ὅτι ὁ Ἄρης στρέφεται περὶ τὸν Ἥλιον, δορυφορούμενος ὑπὸ δύο μικρῶν δορυφόρων. Ἡ ἀνακάλυψις αὐτῶν, ἐγένετο νεωστὶ τῷ 1877 ὑπὸ τοῦ Ἀζάφ Χαλ ἐκ τοῦ ἀστεροσκοπέου τῆς Οὐασιγκτῶνος, τῇ βοήθειᾳ τοῦ ἰσχυροτέρου τῶν τηλεσκοπίων, τὰ ὅποια μέχρι τοῦ νῦν κατεσκευάσθησαν. Ἡ ἀνακάλυψις αὐτῶν δὲν ἐγένετο τυχαίως, ὅπως πλῆθος μικρῶν πλανητῶν καὶ κομητῶν, ἀλλὰ διὰ συστηματικῆς ἀναζητήσεως καὶ ἐρεύνης. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀστρονόμων καίτοι ἐσυνήθισαν ἤδη, ὅπως οἱ χυδαῖοι τῶν θνητῶν ν' ἀναγινώσκωσιν ἐν τοῖς κλασσικοῖς συγγράμμασι τὴν τετριμμένην πλέον καταστάσαν φράσιν ἀὸ Ἄρης δὲν ἔχει δορυφόρους, οὐχ ἤττον ὁμως τινὲς ἐξ αὐτῶν, ἀμφιβάλλοντες περὶ τῆς βεβαιότητος ταύτης, ἐζήτησαν διὰ παντὸς τρόπου νὰ ὑποκλέψωσι τὰ μυστήρια τῆς φύσεως, τὰ ὅποια αὕτη κρύπτει πάντοτε ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ ἐρευνητοῦ. Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἐβολυδοσκοποῦν τὰ παρὰ τὸν Ἄρην γειννιάζοντα μέρη, ἀλλὰ τὰ ὄργανα, τὰ ὅποια τέως μετεχειρίζοντο, κατὰ πολὺ ὑπελείποντο τοῦ νέου ὀπτικοῦ ὄργανου τοῦ ἐν Οὐασιγκτῶνι κατασκευασθέντος, τοῦ ὁποίου ὁ ἀντικειμενικὸς φακὸς ἔχει διάμετρον ὑπὲρ τὰ 66 ἑκατοστόμετρα, τὸ ὀλικὸν αὐτοῦ μῆκος ἐστὶ 40 μέτρων, ἢ ὀπτικὴ αὐτοῦ ἔντασις ἀξάνει τὰ τηλεσκοπούμενα ἀντικείμενα 1300άκις καὶ τὸ ὅποιον κινεῖται ἀντιθέτως ὡς πρὸς τὴν ἡμερησίαν κίνησιν τῆς γῆς διὰ μηχανισμοῦ ὥρολογίου ἔχοντος ἐντελεστάτην ἀκρίβειαν. Τῇ βοήθειᾳ τοῦ ἐντελοῦς τούτου ὄργανου, ὁ περιφανὴς ἀμερικανὸς ἀστρονόμος ἐπεχείρησε τὴν μετὰ προσοχῆς ἐξέτασιν τῶν περὶ τὸν Ἄρην μερῶν περὶ τὰς ἀρχὰς αὐγούστου τοῦ 1877, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἠδύνατο νὰ παρατηρῇ λεπτομερέστερον τὸν γείτονα τοῦτον πλανήτην, εὐρισκόμενον τότε ἐν τῷ περιγίῳ αὐτοῦ. Διὰ τῶν ἐπισταμένων αὐτοῦ παρατηρήσεων ἠτύχησε ν' ἀνακαλύψῃ ἕνα δορυφόρον τὴν νύκτα τῆς 11 καὶ ἕτερον τὴν νύκτα τῆς 17.

Ἡ νέα αὕτη ἀνακάλυψις διεδόθη ἀστραπιαίως ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων. Οἱ πλεῖστοι ὁμως αὐτῶν μετ' ἀμφιβολίας παρεδέξαντο τὴν εἶδησιν ταύτην μεχρῖσού ἔλαβον λεπτομερεστέρας γνωστοποιήσεις. Ἡ πρώτη αὐτῶν φροντίς, φυσικῶς, ὑπῆρξε νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐξελέγξωσι τὴν ἀλήθειαν τῆς εἰδήσεως ταύτης. Ὅθεν ὀκτῶ ἡμέραι δὲν εἶχον εἰσέτι παρελθεῖν ἀπὸ τῆς εἰδήσεως ταύτης καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀστεροσκοπίων τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης διευθύνοντα τὰ ἐντελέστερα τῶν τηλεσκοπίων αὐτῶν πρὸς τὸ αὐτὸ σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ, ἐπείσθησαν περὶ τῆς ὑπάρξεως, ἂν οὐχὶ ἀμέσως καὶ τῶν δύο δορυφόρων, τοῦλάχιστον τοῦ ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ Ἄρεως ἀπωτέρου, διότι οὗτος εὐκολώτερον ἠδύνατο νὰ παρατηρηθῇ. Σήμερον οἱ δύο οὔτοι νέοι κόσμοι ἱκανῶς ἐπισταμένως παρατηρήθησαν, ὥστε προσδιωρίσθησαν καὶ τὰ ἀστρονομικὰ αὐτῶν στοιχεῖα.

Ἴδου αὐτά·

Στρέφονται περὶ τὸν Ἄρην, κείμενοι σχεδὸν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ Ἰσημερινοῦ αὐτοῦ.

Αἱ τροχιαὶ αὐτῶν εἰσι σχεδὸν κυκλικαί.

Ὁ ἀπώτερος ἐκτελεῖ τὴν περὶ τὸν Ἄρην περιφορὰν αὐτοῦ ἐντὸς 30 ὥρῶν καὶ 18 λεπτῶν.

Ὁ πλησιέστερος ἐντὸς 7 ὥρῶν καὶ 39 λεπτῶν.

Ἡ ἀπόστασις τοῦ ἀπωτέρου ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ Ἄρεως ἐστὶ 32", 5.

Ἡ ἀπόστασις τοῦ πλησιέστερου ἐστὶ 13", 0.

Ἡ διάμετρος τοῦ Ἄρεως ἐστὶν 9", 57.

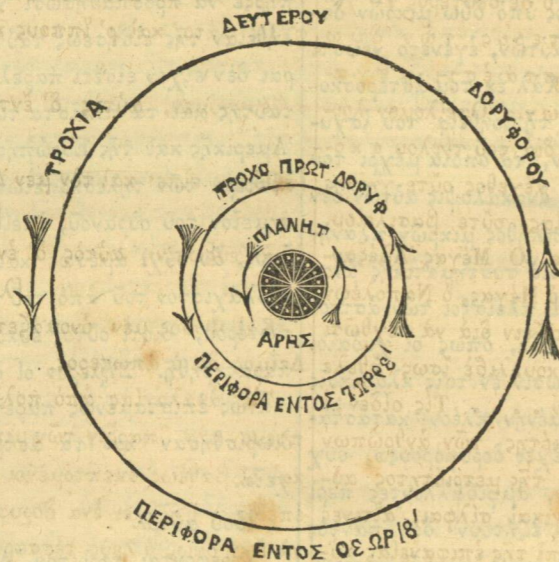
Ἄν δὲ τὰς τρεῖς τελευταίας ταύτας γωνιακὰς ἀξίας ὑπολογίσωμεν εἰς χιλιόμετρα λαμβάνομεν: Διάμετρος τοῦ Ἄρεως χιλιόμετρα 6.760.—

Ἀπόστασις τοῦ ἐξωτερικοῦ δορυφόρου » 20.116.—

Ἀπόστασις τοῦ ἐσωτερικοῦ δορυφόρου » 6.051.—

Αἱ ἀποστάσεις ὁμως αὗται ὑπελογίσθησαν οὐχὶ ἀπὸ τοῦ κέντρου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως. Οὕτως ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ πλανήτου μέχρι τοῦ πρώτου δορυφόρου ὑπάρχει ἀπόστασις 6.051 χιλιόμετρων, ἢ 1500 σχεδὸν λευγῶν· ἀπὸ δὲ τῆς ἐπιφανείας τοῦ πλανήτου μέχρι τοῦ δευτέρου δορυφόρου ὑπάρχει ἀπόστασις

5,000 λευγῶν. Ἐνῶ ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Σελήνης μέχρι τοῦ κέντρου τῆς Γῆς ὑπάρχει ἀπόστασις 96,000 λευγῶν. Μεταξὺ λοιπὸν τοῦ πρώτου δορυφόρου καὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως δὲν ὑπάρχει ὁ ἀναγκαῖος χώρος διὰ νὰ τεθῆ ἄλ-

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ.

Τὸ σχεδιογράφημα, τὸ παριστὸν τὸ Σύστημα τοῦ Ἄρεως ἐχαράχθη ἐπὶ μετρικῆς κλίμακος, ἔνθα 1 χιλιοστόμετρον μήκους ἀναλογεῖ πρὸς 1 δευτερόλεπτον γωνιακῆς ἀξίας. Δυνάμεθα δὲ νὰ ἐννοήσωμεν τὴν ὑφισταμένην διαφορὰν μεταξὺ τοῦ συστήματος τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ τῆς Γῆς, παρατηροῦντες, ὅτι ἂν ἡ σφαῖρα αὕτη τοῦ Ἄρεως παρίστα τὴν Γῆν, ὠφείλομεν ἐν τῇ αὐτῇ κλίμακι νὰ θέσωμεν τὴν Σελήνην ἐν ἀποστάσει 28 ἑκατοστομέτρων ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Γῆς.

Ἴδου λοιπὸν σύστημα λίαν διάφορον τοῦ τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης. Ἄλλὰ τὸ παραδοξότερον ἐστὶν ἡ ταχύτης διὰ τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος δορυφόρος τοῦ Ἄρεως στρέφεται περὶ τὸν πλανήτην αὐτοῦ. Ἡ περιφορὰ αὕτη ἐκτελεῖται ἐντὸς 7 ὥρῶν καὶ 39 πρωτολέπτων, ἐνῶ ὁ Ἄρης αὐτὸς στρέφεται περὶ ἑαυτὸν ἐντὸς 24 ὥρῶν, 37 πρωτολέπτων καὶ 23 δευτερολέπτων, ἦτοι ὁ δορυφόρος στρέφεται ταχύτερον τοῦ πλανήτου αὐτοῦ. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀντιβαίνει πρὸς ἀπάσας τὰς ἰδέας, τὰς ὁποίας μέχρι τοῦ νῦν εἶχομεν περὶ

τῆς σφαῖρας ἴση τῇ Ἄρει· ἐνῶ ἀπαιτοῦνται εἰκοσὶν ἐννέα γῆναι σφαῖραι νὰ τεθῶσι διὰ νὰ συνδεθῆ διὰ γεφύρας τὸ μεταξὺ τῆς ἡμέτερας Γῆς καὶ τῆς Σελήνης διάστημα.

τῶν νόμων τοῦ σχηματισμοῦ τῶν οὐρανίων σωμάτων.

Οὕτως ἐνῶ ὁ ἥλιος φαίνεται στρεφόμενος ἐπὶ τοῦ Οὐρανοῦ τῶν κατοίκων τοῦ Ἄρεως κατὰ τὴν βραδείαν ἡμερησίαν κίνησιν τοῦ πλανήτου, ἦτοι ἐντὸς 24 ὥρῶν καὶ τινῶν λεπτῶν, ὁ πρῶτος δορυφόρος διατρέχει ὁλόκληρον τὴν περὶ τὸν πλανήτην αὐτοῦ τροχίαν ἐντὸς τοῦ τρίτου τῆς ἡμέρας.

Ἐκ τούτου προκύπτει ὥστε ν' ἀνατέλλῃ ἀπὸ τῆς δύσεως καὶ νὰ δῶ ἑὶς τὴν ἀνατολήν! Διερχόμενος ὑπὸ τὸν δεύτερον δορυφόρον προξενεῖ αὐτῷ κατὰ χρονικὰ διαστήματα ἐκλείψεις· διατρέχει ἀπάσας αὐτοῦ τὰς φάσεις ἐντὸς 11 ὥρῶν, ἕκαστον δὲ τέταρτον τῶν φάσεων αὐτοῦ δὲν διαρκεῖ οὔτε τρεῖς ὥρας. Ὅποιος παράδοξος κόσμος!!

Οἱ δορυφόροι οὗτοι εἰσὶν ἐλάχιστοι κατὰ τὸν ὄγκον· εἰσὶ δηλαδὴ τὰ ἐλάχιστα τῶν οὐρανίων σωμάτων, τὰ ὅποια γινώσκουμεν, ἀλλ' ἡ λάμψις τοῦ πλανήτου αὐτῶν ἐμποδίζει ἡμᾶς νὰ καταμετρήσωμεν αὐτὰ ἀκριβῶς. Φαίνεται ὅμως, ὅτι ὁ

πλησιέστερος αὐτῶν ἐστὶν ὁ ὀγκοδέστερος καὶ παρέχει λάμψιν ἀστέρους τοῦ 10ου μεγέθους, ἐνῶ ὁ δεύτερος παρέχει λάμψιν ἀστέρους τοῦ 12ου μεγέθους. Κατὰ τὰς ἀκριβεστέρας φωτομετρικὰς καταμετρήσεις, ὁ μὲν πρῶτος φαίνεται, ὅτι ἔχει 12 χιλιομέτρων διάμετρον, ὁ δὲ δεύτερος 10 χιλιομέτρων. Ὁ ὀγκοδέστερος τῶν δύο τούτων κόσμων ἡκιστὰ ἐστὶ μεγαλύτερος τῶν Παρισίων. Ὁφείλομεν λοιπὸν νὰ τιμήσωμεν αὐτοὺς διὰ τοῦ τίτλου «κόσμοι»; Οὗτοι δὲν ἔχουσι μέγεθος οὔτε γῆνης ἡπείρου, οὔτε αὐτοκρατορίας, οὔτε βασιλείου, οὔτε νομοῦ, οὔτε ἐπαρχίας. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ὁ Καῖσαρ, ὁ Κάρολος ὁ Μέγας, ὁ Ναπολέων ἡκιστα ἴσως ἤθελον φροντίζειν διὰ νὰ δεχθῶσι τὸ σκῆπτρον αὐτῶν. Ὁ Γκουλλιβέ ἴσως ἤθελε ποιεῖν θαύματα μετ' αὐτῶν. . . . Τίς οἶδεν; Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἡ ματαιότης τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ γενικῶς ἐν εὐθεῖ λόγῳ τῆς μετριότητος αὐτῶν, αἱ μικροσκοπικαὶ λογικαὶ σίλφαι, αἵτινες βρουάζουσιν ἀναμφιβόλως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν ἔχουσιν ἴσως ἐπίσης στρατοὺς μονίμους καὶ διαρκεῖς, οἱ ὅποιοι ἀλληλοκτονοῦνται χάριν τῆς κόκκου ἄμμου κατοχῆς(*).

Οἱ δύο οὗτοι μικροὶ δορυφόροι ἔλαβον ὑπὸ τοῦ

(*) Σημ. Συγγραφέως. — Πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν ἴσως ἀποροῦσιν ἤδη διατὶ οἱ δορυφόροι οὗτοι τοῦ Ἄρεως δὲν ἀνεκαλύφθησαν πρὸ πολλοῦ χρόνου· ἐπίσης δικαιοῦνται νὰ ἐρωτήσωσιν ἑαυτοὺς μήπως οὗτοι εἰσὶ κόσμοι νεωστὶ δεδημιουργημένοι; Χωρὶς ν' ἀρνηθῶμεν τὴν πιθανότητα ὑπαρχούσης εἰσέτι ἐν ἐνεργείᾳ ἐκσπενδόνσεως δορυφόρων ἐκ διαφόρων πλανητῶν, ἢ πλανητῶν ἐκ τοῦ ἥλιου, δὲν εἶναι ὅμως ἀναγκαῖον νὰ παραδεχθῶμεν νέαν γενομένην ἐκσπενδόνσιν διὰ νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν νεωστὶ γενομένην ἀνακάλυψιν τῶν δύο τούτων δορυφόρων. Ἡ ἀναζήτησις καὶ ἔρευνα τούτων ἐπισταμένως ἐγένετο τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἰσχυροτέρου τῶν τηλεσκοπίων, τὸ ὅποτον διηθύνετο τέως ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ὑπ' ἀστρονόμου λεπτερευνητοῦ καὶ ἐπιμόνου, καὶ ἐν ἐποχῇ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κόσμος οὗτος εὐρίσκετο ὑπὸ τοὺς εὐνοϊκωτέρους ὄρους τῆς δυνατῆς παρατηρήσεως αὐτοῦ. Ἴδου λοιπὸν τοσοῦτοι ὄροι, διὰ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τὸ γεγονός. Βέβαιον δὲ σχεδὸν ὑπάρχει, ὅτι οἱ δορυφόροι οὗτοι δὲν εἶναι νεοσχημάτιστοι. Προσθετέον πρὸς τούτους, ὅτι ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ὀφείλεται μᾶλλον γυναικείᾳ ὄλως περὶ τὴν ἔρευναν ἐπιμονῇ, διότι ἀφοῦ ἐπὶ πολλὰς ἐ-

ἀνακαλύψαντος αὐτοὺς τὰ ὀνόματα «Δεῖμος» καὶ «Φόβος» πρὸς ἀνάμνησιν τῶν δύο στίχων τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὀμήρου (Ραψωδία Ο στίχ. 419—420), διὰ τῶν ὁποίων ὁ ποιητὴς παρίστησιν τὸν Ἄρη, κατερχόμενον ἐπὶ τῆς γῆς διὰ νὰ ἐκδικηθῆ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀσκαλάφου.

«Ὡς φάτο, καὶ ῥ' ἵππους κέλετο Δεῖμον τε Φό-

[βον τε α ζευγνύμεν, αὐτὸς δ' ἐντε' ἐδύσετο παμφανό-

[ωντα. » (αὐτῶς εἶπε· καὶ τὸν μὲν Δεῖμον καὶ τὸν Φόβον

[διέταξε τοὺς ἵππους α νὰ ζεύξωσιν· αὐτὸς δ' ἐνεδύσατο τ' ἀκτινοβο-

[λοῦντα αὐτοῦ ὄπλα. »

Καὶ Φόβος μὲν ὀνομάζεται ὁ πλησιέστερος, Δεῖμος δὲ ὁ ἀπώτερος.

Ἐξ ἀναλογίας ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ὑπέπτευσαν τὴν ὑπαρξίν τῶν μικρῶν τούτων σφαιρῶν, καὶ οἱ βαθῶς σκεπτόμενοι συγχάκις ἔλεγον, ὅτι ἐπειδὴ ἡ Γῆ ἔχει ἓνα δορυφόρον, ὁ Ἄρης ὠφείλε νὰ ἔχῃ δύο, ὁ Ζεὺς τέσσαρας, ὁ Κρόνος ὀκτώ, οἱ ὅποιοι καὶ πράγματι ὑπάρχουσιν. Ἄλλ' ἐπειδὴ πολλάκις ἀπεδείχθη ἐν τῇ πραγματικότητι τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν λογικῶν τούτων συλλογισμῶν, ὄντων καθαρῶς ἀνθρωπίνων, τούτου ἕνεκα οὐδεμίαν πλέον ἀξίαν ἀπέδιδον αὐτοῖς, τὴν ὁποίαν πράγματι δὲν κατεῖχον. Ἄλλως δυνάμεθα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ πλανήτης Οὐρανὸς ἔχει 16 δορυφόρους καὶ ὁ Ποσειδῶν 32. Καὶ τοῦτο μὲν ἐστὶ δυνατόν, ἀλλ' οὐδὲν περὶ τούτου γινώσκουμεν καὶ ἐπομένως οὐδὲν δικαίωμα ἔχομεν νὰ παραδεχθῶμεθα τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πιθανήν. Σπουδαία ἐπίσης ἐστὶν ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἀκολούθου ἀποσπάσματος ἐκ τοῦ λαμπροῦ συγγραμματος, τοῦ ὀνομαζομένου «Μικρομέγας» καὶ συγγεγραμμένου ὑπὸ τοῦ Βολταίρου τῷ 1750.

« . . . Οἱ ἡμέτεροι περιηγηταὶ ἀναχωροῦντες » ἐκ τοῦ Διὸς διήλθον ἕκτασιν σχεδὸν ἑκατὸν ἐκατομμυρίων λευγῶν καὶ παρέπλεον παρὰ τῷ

σπέρας ματαίως ὁ ἐν λόγῳ ἀστρονόμος ἔστρεψε πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸ τηλεσκόπιον αὐτοῦ, ἐπὶ τέλος παρητήθη τῆς ἐρεῦνης. Ἄλλ' ἡ Κυρία Χάλ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἐρευνήσῃ εἰσέτι ἐπὶ τινὰ χρόνον. . . Καὶ ἀνεκάλυψε αὐτόν.

» πλανήτη "Αρει. Τότε είδον δύο σελήνας,
 » αί ὁποῖαι ὑπηρετοῦσι τὸν πλανήτην τούτον,
 » ὑπεξέφευγον ὅμως ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τῶν ἡ-
 » μετέρων ἀστρονόμων. Γινώσκω καλῶς, ὅτι ὁ
 » Π. Κάστελ θέλει γράφαι κατὰ τῆς ὑπάρξεως
 » τῶν δύο τούτων σεληγῶν· ἀλλ' ἐπικαλοῦμαι
 » τὴν κρίσιν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι συλλογίζονται
 » ἀναλογικῶς. Οἱ ἀπλοῖ ἐκεῖνοι φιλόσοφοι γι-
 » νόσκουσι πόσον δύσκολον ἦθελεν εἶσθαι, ὁ "Α-
 » ρης, ὁ ὁποῖος τοσοῦτόν ἐστι μακρὰν ἀπὸ τοῦ
 » Ἡλίου, νὰ διατρέχη τὸ διάστημα ἄνευ δύο
 » σεληγῶν. Ὅπωςδὴποτε ὅμως οἱ ἡμέτεροι περι-
 » ηγηταί, ἐπειδὴ είδον αὐτὸν τοσοῦτον μικρὸν,
 » ἐφοβήθησαν μήπως δὲν εὔρωσι τὰ πρὸς ὕπνον
 » ἀναγκαῖα καὶ ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν αὐ-
 » τῶν.»

Ἴδού ἄνευ ἀντιλογίας προφητεία σαφεστάτη,
 ἰδιότης σπανία ἐν τῷ εἶδει τῶν συγγραμμάτων
 τούτων. Τὸ ἀστρονομικο-φιλοσοφικὸν μυθιστό-
 ρημα Μικρομέγας ἐθεωρήθη μίμησις τοῦ
 Γκουλλιβέ. Ἦδὴ ἀνοίγοντες καὶ τὸ περίφημον
 σύγγραμμα τοῦ Σουίφτ συγγραφέν περὶ τὸ
 1720 ἀναγινώσκομεν αὐτολεξεῖ ἐν τῷ Γ'. Κε-
 φαλαίῳ περὶ τῆς περιηγήσεως εἰς τὴν Λαπού-
 ταν τὰ ἐξῆς.

« Οἱ τοῦ μέρους τούτου ἀστρονόμοι διέρ-
 » χονται τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς αὐτῶν παρατη-
 » ροῦντες τὰ οὐράνια σώματα τῇ βοήθειᾳ ὀργά-
 » νων, τὰ ὁποῖά εἰσι μᾶλλον ἐντελέστερα τῶν
 » ἡμετέρων. Γενομένων περισσοτέρων ὑπ' αὐ-
 » τῶν ἀνακαλύψεων, ἀριθμοῦσιν ἐκεῖνοι 40,000
 » ἀπλανῶν ἀστέρων, ἐνῶ ἡμεῖς, κατὰ τοὺς ἡμε-
 » τέρους ὑπολογισμοὺς δὲν ἀριθμοῦμεν οὔτε τὸ
 » τρίτον τοῦ ἀριθμοῦ τούτου. Πρὸς τούτοις ἀνε-
 » κάλυψαν καὶ δύο μικροτέρους ἀστέ-
 » ρας, ἢ δορυφόρους, στρεφομέ-
 » νους περὶ τὸν "Αρην, ἐκ τῶν ὁποίων
 » ὁ μὲν πλησιέστερος τοῦ πλανήτου εὐρίσκεται
 » ἐν ἀποστάσει ἀπὸ τοῦ κέντρου αὐτοῦ τρι-
 » πλασίου τῆς τοῦ πλανήτου διαμέτρου, ὁ
 » δὲ ἀπώτερος ἐν ἀποστάσει πενταπλασίᾳ τῆς
 » αὐτῆς διαμέτρου. Καὶ ἡ μὲν περὶ τὸν "Αρην
 » περιφορὰ τοῦ πρώτου ἐκτελεῖται ἐντὸς 10 ὡ-
 » ρῶν, ἡ δὲ τοῦ δευτέρου ἐντὸς 24 ὡρῶν ὥστε

» τὰ τετράγωνα τῶν χρόνων εἰσὶν ἀνάλογα τῶν
 » κύβων τῶν ἀποστάσεων ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀπο-
 » δεικνύεται, ὅτι καὶ τὰ σώματα ταῦτα ὑπεί-
 » κουσι τοῖς αὐτοῖς νόμοις τῆς βαρύτητος, ἐν
 » ταῖς ὁποῖοις καὶ τ' ἄλλα οὐράνια σώματα.»

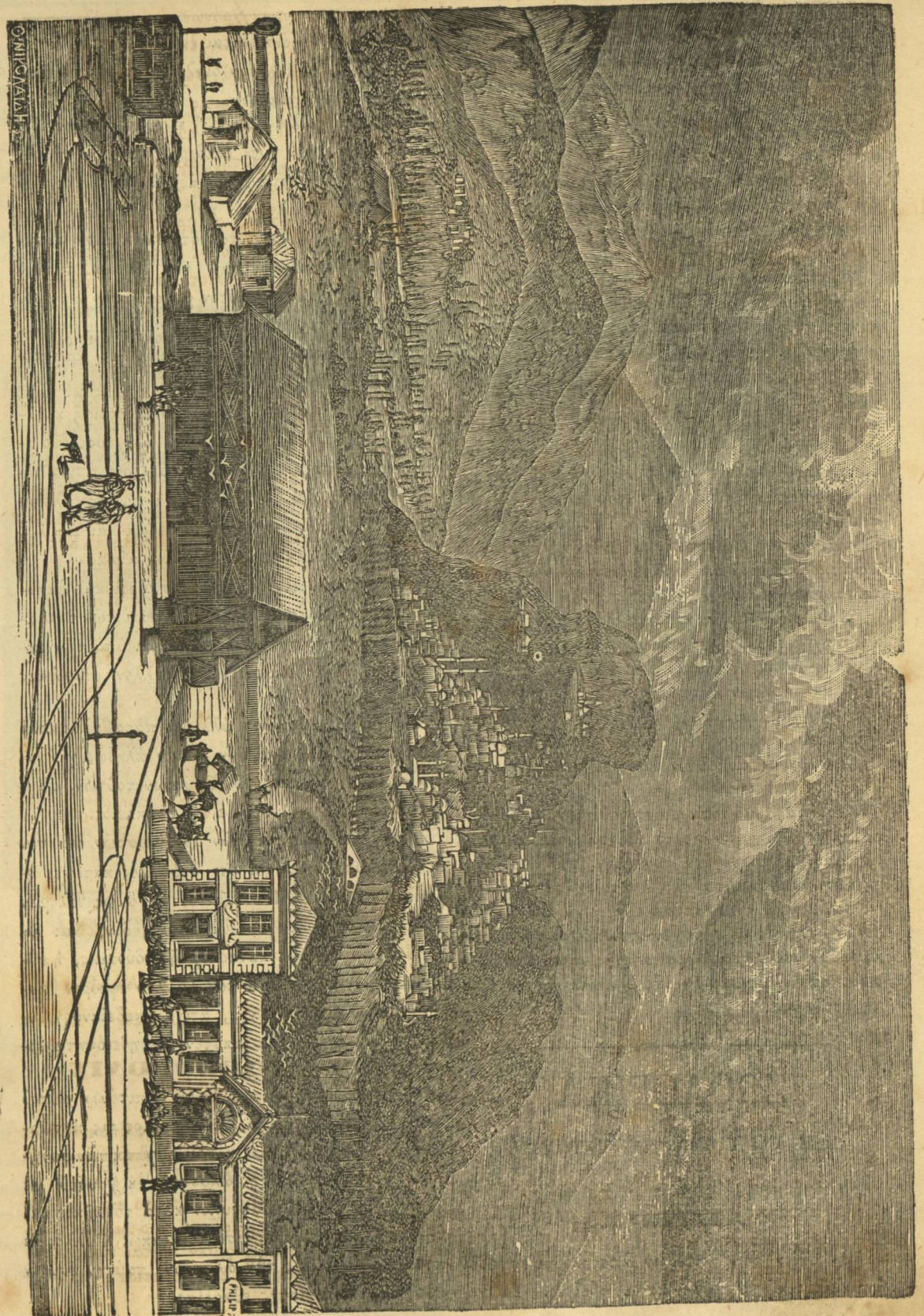
Ἐκ τῆς διπλῆς ταύτης προγνώσεως τί δυνά-
 μεθα νὰ συμπεράνωμεν περὶ τῶν δύο δορυφόρων
 τοῦ "Αρειως; Βεβαίως αἱ προφητεῖαι, περὶ τῶν
 ὁποίων πολὺς ἐγένετο λόγος ἐν τισὶ δογματικοῖς
 συλλογισμοῖς, οὔτε πάντοτε σαφεῖς ὑπῆρξαν,
 οὔτε ἡ κατὰ σύμπτωσιν ἀναγνώρισις τῆς ἀλη-
 θείας αὐτῶν τοσαύτην ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν.
 Ὅπωςδὴποτε ὅμως, πρόδηλόν ἐστίν, ὅτι οὐδεὶς
 παρατήρησεν αὐτοὺς πρὸ τοῦ 1877 καὶ ὅτι ἡ
 ἀνακάλυψις αὕτη ὀφείλεται τῷ ἰδιοτρόπῳ ἔργῳ
 τῆς τύχης. Πρὸς τούτοις δυνάμεθα νὰ συμπε-
 ράνωμεν, ὅτι ὁ ἄγγλος καὶ ὁ γάλλος συγγρα-
 φεὺς ἔγραψαν οὕτως, εἰρωνίας ἕνεκα, κατὰ τῶν
 μαθηματικῶν, καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ 1610 ὁ Κέπλερ
 λαβὼν τὴν εἰδήσιν τῆς ἀνακαλύψεως τῶν δορυ-
 φόρων τοῦ Διὸς, ἔγραψε πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ
 Οὐάχενφελς, ὅτι αὐτὸ μόνον ἡ ὕπαρξις τῶν δο-
 » ρυφόρων τούτων ἐφαίνετο αὐτῷ πιθανῆ, ἀλλ'
 » ἡδύναντο προσέτι ν' ἀνακαλύψωσιν ἀναμφιβό-
 » λως καὶ δύο περὶ τὸν "Αρην, ἕξ, ἢ ὀκτώ περὶ
 » τὸν Κρόνον καὶ ἴσως ἓνα περὶ τὴν Ἀφροδίτην
 » καὶ τὸν Ἑρμῆν.» Ἐνταῦθα δὲν δυνάμεθα νὰ
 μὴ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὁ ἀναλογικὸς οὗτος συλ-
 λογισμὸς εὐρέθη σύμφωνος πρὸς τὴν πραγμα-
 τικότητα.

Ὅπωςδὴποτε ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἀποτελεῖ ἐν
 τῶν σπουδαιότερων ἔργων τῆς συγχρόνου ἡμῶν
 ἀστρονομίας.

(Μετάφρασις Ν. Κ. ΜΑΚΑΡΟΥ.)

Ἡ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ

Εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Θράκης ἐπεκτείνεται
 ἡ Φιλιππούπολις, δώδεκα ὥρας ἀπέχουσα τῆς
 Ἀδριανουπόλεως. Ἡ Φιλιππούπολις εἶναι ἐκτι-
 σμένη ἐπὶ τριῶν λόφων, διὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς βυ-
 ζαντινῆς ἐποχῆς ὠνομάζετο Τριμάντιον.
 Ἐκ τῶν λόφων τούτων ὁ μὲν κεῖται πρὸς νότον
 καὶ καλεῖται λόφος τῶν Σχοινοδατῶν (Γσανπαί-

ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ

τεπέ), ο ἕτερος ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως καὶ ὀνομάζεται Μουσεῖος (Νεμπέτ-τεπέ) καὶ ὁ τρίτος Εὐμαλπίας (Ταξίμ-τεπέ). Παρὰ τοῖς εἰρημένοις λόφοις ὑπάρχουσι τέσσαρες ἄλλοι, ὁ Νυμφαῖος (Τσίν-τεπέ), ἡ Κρηνίς, ἡ Σκάφη τοῦ Κράλη Μέρη, καὶ ἡ Καμπάνα (Σαάτ-τεπέ).

Ἡ Φιλιππούπολις λοιπὸν ἐκτισμένη ἐπὶ λόφων, σχηματίζει πολλὰς ἀκροπόλεις κάτωθεν τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἡ ὑποκειμένη πόλις περιτετελιγμένη δι' ὄχυρῶν τειχῶν.

Ἡ κτίσις τῆς Φιλιππουπόλεως ἀποδίδεται εἰς τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Φίλιππον τὸν Ἀμύντου ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθη οὕτω· πλεῖστα ἀρχαῖα μνημεῖα ἀνακαλυφθέντα ἐν τῇ ἑλληνικωτάτῃ ταύτῃ πόλει ἀποδεικνύουσι τὴν ἐν τῇ ἀρχαιότητι σπουδαιότητα αὐτῆς. Ἐκτὸς τούτου οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἔχοντες ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τὴν αὐτὴν θρησκείαν, γλῶσσαν καὶ ἔθιμα διετήρησαν αὐτὰ μέχρι τοῦ νῦν, γνωστὴ δὲ εἶναι ἡ διανοητικὴ πρόοδος τῶν κατοίκων τῆς Φιλιππουπόλεως μετὰ τὴν ἄλωσην. Νοῦς ἐμπορικὸς ὠδήγησεν αὐτοὺς μέχρι τῶν Ἰνδιῶν, πολλοὶ δὲ Φιλιππουπολίται ἀποκατασταθέντες ἐν Καλκούτῃ ἐκτίσαν καὶ ναὸν ἐν αὐτῇ.

Ἡ Φιλιππούπολις κατεκτήθη ὑπὸ τῆς τουρκικῆς ἀρχῆς ἐπὶ Σουλτάν Μουράτ τοῦ Α' τῷ 1362, λέγεται δὲ ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐπισκεύασαν τὰ τείχη τῶν ἀκροπόλεων κατασταθείσης τῆς πόλεως ἑδρας τοῦ βεζύρου. Σήμερον ἡ πόλις αὕτη κατοικεῖται τὸ πλεῖστον ὑπὸ Ἑλλήνων, Τοῦρκων καὶ Βουλγάρων, ὑπάρχουσιν ὅμως ἐν αὐτῇ καὶ Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι.

Μετὰ τὰ συμβάντα ὅμως τοῦ ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου ἡ Φιλιππούπολις ὑπέστη πολλὰς καταστροφάς, κατὰ δὲ τὴν συνθήκην τοῦ Βερολίνου ἐγένετο πρωτεύουσα τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας. Οἱ Βούλγαροι σχισματικοὶ οἱ πρῶν δούλοι τῶν Ἑλλήνων, ἤδη δὲ αὐτοχειροτόνητοι κύριοι αὐτῶν καταβάλωσι πάσας προσπάθειάς ὅπως ἀποξενώσωσι πᾶν ἑλληνικὸν ἐκ τῆς ἑλληνικωτάτης ταύτης πόλεως.

ΖΩΟΛΟΓΙΚΑ

ἩΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ΕΝΤΟΜΩΝ.

Α'.

ΑΠΤΕΡΑ.

Τὴν τάξιν τῶν ἀπτέρων ἀποτελοῦσι σχεδὸν ἀποκλειστικῶς οἱ ψύλλοι καὶ οἱ φθειρες. Τὸ γέ-

νος τῶν ψύλλων διαιρεῖται εἰς πλεῖστα εἴδη ὧν τὴν περιγραφὴν θέλωμεν διαλάβει ἐν συντόμῳ ἐν τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ.

Ὁ κοινὸς ψύλλος (Σχ. 1.) ἔχει σῶμα ὠσειδές, περικαλυπτόμενον ὑφ' ἐπιδερμίδος μελάγχρου, στιλπνῆς καὶ ἀρκετὰ ἰσχυρᾶς. Ἡ διάρρηξις αὐτῆς προξενεῖ τὸν λεπτόν καὶ ξηρὸν ἐκεῖνον χρότον ὃν τσακίς ἀκούει τις, ὅτε συλλαβῶν εὐτυχῶς μετὰ μακρὰν ἔρρευαν τὸν ἐξηρὸν τοῦτον τῆς ἡσυχίας του, θλαῖ αὐτὸν μετὰ τῶν ὀνύχων.

Ἡ κεφαλή του, μικρὰ ἀνολόγως τοῦ μεγέθους τοῦ σώματός του, εἶναι πεπιεσμένη ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν. Οἱ ὀφθαλμοὶ του εἰσὶ μεγάλοι καὶ στρογγύλοι. Ὑπὸ τὰ κυλινδροειδῆ κεράτια του ἄτινα κινεῖ ἀκόπως, ἐξέχουσι δύο ἐπιμήκη, λεπτὰ καὶ ὀδοντωτὰ ὀβελίδια ἄτινα τῷ χρησιμεύουσι διὰ νὰ κεντᾶ. Διὰ τοῦ ἐργαλείου ἐκεῖνου ὁ ψύλλος διατρύπῃ τὸ δέρμα καὶ ἐκμυζᾷ τὸ πρὸς διατροφήν του ἀναγκαῖον αἷμα.

Οἱ πόδες του εἰσὶ μακροὶ, ἰσχυροὶ καὶ ἀκανθώδεις. Οἱ δύο ἐμπρόσθιοι ἀπέχουσι τῶν τεσσάρων ἄλλων καὶ σχεδὸν εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν κεφαλὴν. Οἱ ὀπίσθιοι εἰσιν οἱ μᾶλλον ἐπιμήκεις καὶ εὐρωστοί.

Τὰ ἄλλατα τῶν ψύλλων, παραβαλλόμενα πρὸς τὸ ἀνάστημα αὐτῶν, εἰσιν ἀληθῶς γιγαντιαῖα καὶ ἡ δύναμις τῶν ζωύφιων τούτων, συγκριτικῶς τοῦ ὄγκου των, εἶναι ἡράκλειος.

Ἴσως μειδιάσῃ τις τῶν ἀγανωστῶν διὰ τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην, ὅτι ὁ ψύλλος κατέχει ἡράκλειον δύναμιν. Παρακατιόντες ὅμως θέλομεν ἀποδείξει ὅτι ἡ διαβεβαίωσις αὕτη δὲν εἶναι ὑπερβολικὴ. Ὅπως καταδειχθῆ ἡ δύναμις, ἡ εὐπείθεια καὶ ἡ προθυμία τοῦ ψύλλου ἐφεῦρον θαυμάσια τινα μηχανήματα, ἄτινα ἀπεδείκνυον ἐν ταῦτῳ καὶ τὴν ἀξιοθαύμαστον ἐπιτηδεϊότητα ἐργατῶν τινῶν.

Ὁ Ζεφφροῦ διηγεῖται, ἐν τῇ Ἐπιτόμῳ αὐτοῦ Ἱστορία τῶν Ἐντόμων, ὅτι Ἄγγλος τις κατῴρωσε, δι' ὑπομονῆς καὶ κόπου οὐχὶ ἐκ τῶν συνήθων, νὰ κατασκευάσῃ ἄλυσσον ἐκ χρυσοῦ με κλειθρον, ἴσην πρὸς δάκτυλον κατὰ τὸ μήκος καὶ τῆς ὁποίας τὸ βᾶρος ἐξισοῦτο κόκκῳ. Ψύλλος δὲ προσδεδεμένος εἰς τὴν ἄλυσσον ταύτην ἔστυρεν αὐτὴν μετὰ μεγίστης εὐκολίας.

Ὁ αὐτὸς φυσιολόγος ἀναφέρει ἀξιοθαυμαστότερον ἐπεισόδιον. Ἄγγλος τις ἐργάτης κατεσκεύασεν ἐξ ἐλεφαντόδοντος ἄμαξαν μετὰ ἐξ ἵππων. Ἐπὶ τῆς ἑδρας τοῦ ἀμαξηλάτου ἐκάθητο εἰς ὁδηγὸς μετὰ κῦνα τινα μετὰ τῶν κνημῶν του. Ἐντὸς τῆς ἀμάξης ἦσαν τέσσαρα ἄτομα καὶ ὅπισθεν ἐπέβαινον δύο θεράποντες. Ἄπασα δὲ ἡ συνοδεία αὕτη ἐσύρετο ὑπὸ ψύλλου.

Βεβαίως οἱ πλεῖστοι γινώσκουσι τὴν ἱστορίαν

τῶν σοφῶν ψύλλων τοῦ ζῶντος ἐκεῖνου θαύματος ὅπερ ἐκίνει ἐπὶ τοσοῦτον τὴν περιέργειαν τοῦ δημοσίου κατὰ τὸ 1825.

Ὁ βαρῶνος Βαλκενάερ, ἐν τῇ Φυσικῇ αὐτοῦ Ἱστορίᾳ τῶν Ἀπτέρων Ἐντόμων, περιγράφει κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον τὸ περιεργώτατον καὶ ἄξιον προσοχῆς ἐκεῖνο ἔργον.

α Πρὸ δεκαπενταετίας, λέγει, πᾶς κάτοικος τῶν Παρισίων ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἀνέτως ἐπὶ τῆς

Οἱ μαῦροι τῆς Βραζιλίας καὶ οἱ μικροὶ αὐτῶν ποδιατροί.

πλατείας τοῦ Χρηματιστηρίου τοὺς σοφοὺς ψύλλους πληρόνων ἐξήκοντα ἑκατοστά.

« Τριάκοντα ψύλλοι ἐγυμνάζοντο στρατιωτικῶς ἰστάμενοι ὄρθιοι ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν καὶ ὀπλισμένοι μετὰ λόγχας αἵτινες ἀποτελοῦντο ἐκ λεπτοτάτων σχισμάδων ξύλου. Δύο ἕτεροι ψύλλοι προσδεδεμένοι εἰς δίθρανον χρυσοῦν ὄχημα, ἔστυρον αὐτό. Τρίτος δὲ ψύλλος ἐκάθητο εἰς τὴν ἑδραν τοῦ ἀμαξηλάτου μετὰ

στιγα ἀνά χεῖρας. Παρέκει, ἄλλοι δύο ἔστυρον ἐφ' ὑποστάτου τηλεβόλον χρυσοῦν. Τὰ θαυμάσια ταῦτα μηχανήματα ἐλάμβανον χώραν ἐφ' ὑέλου στιλβούσης καὶ λίαν καθαρᾶς. Οἱ ἐκπληροῦντες καθήκοντα ἵππων ψύλλοι ἦσαν ἐξευγμένοι εἰς τὴν ἀμαξαν διὰ χρυσῆς ἀλύσσου. Καθ' ἃ δὲ ἐπληροφορήθη ἀκολούθως, διετέλουν ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ πρὸ δύο ἐτῶν καὶ ἡμίσεως χωρὶς οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν νὰ πάθῃ τι. Ἡ τροφή

βόντων τὴν μετοχὴν καὶ δικαιώματα αὐτῆς. Πεισμεθα δὲ, Κύριοι, ὅτι θέλετε ἴδει εὐχαρίστως τὴν συμμετοχὴν τῶν εἰρημένων Κυρίων καὶ τὴν σύμπραξιν αὐτῶν εἰς τὰ συμφέροντα τῆς Τραπεζῆς.

Ὡς ἐκ τῆς προσδοκωμένης ἀναπτύξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς νήσου μας προβλέπομεν, ὅτι θέλομεν εὐρεθῆ καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀυξήσωμεν τὸ ποσὸν τῶν κεφαλαίων τῆς ἐταιρίας. Κατὰ τὴν περυσινήν γενικὴν συνέλευσιν ἐξουσιοδοτήθημεν παρ' ὑμῶν, ὡς γινώσκετε, ὅπως προβῶμεν εἰς τὴν ἔκδοσιν νέων μετοχῶν. Τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης χρῆσιν εἰσέτι δὲν ἐποιήσαμεθα. Ἐπιφυλακτόμεθα ὅμως, ἵνα, συμφῶνως τῷ 37ῳ ἄρθρῳ τοῦ Καταστατικοῦ τῆς ἐταιρίας, προβῶμεν εἰς τὴν ἔκδοσιν νέων μετοχῶν, ὅπταν ἴδωμεν τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν κατάλληλον ὥραν.

Καθυποβάλλομεν ὑμῖν, Κύριοι, σήμερον τὰς ἀκολουθοῦσας δύο προτάσεις. Ἡ μὲν πρώτη αὐτῶν ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς διανομῆς τῶν καθαρῶν κερδῶν. Γινώσκετε, ὅτι ὀλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν ὠφελειῶν ἐκάστου ἔτους ἐξακολουθοῦμεν νὰ διανέμωμεν μέχρι τοῦδε κατὰ τὴν 1ην Μαρτίου τοῦ ἐπιόντος ἔτους. Προτείνομεν ὑμῖν, ὅπως διὰ τὸ ἀκριβέστερον καὶ πρὸς ὠφέλειαν τῆς τραπεζῆς διαιρέσωμεν ἀπὸ τοῦ ἀρξαμένου ἔτους τὸ μέρος ἐκάστου ἰσολογισμοῦ εἰς δύο δόσεις οὕτως ὥστε κατὰ μὲν τὴν 1ην Ἰανουαρίου νὰ πληρώνομεν τοῖς μετόχοις ἐξ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου λόγῳ τόκου, σημειοῦντες τὴν πληρωμὴν ταύτην ἐπὶ τοῦ σχετικοῦ τοκομεριδίου, κατὰ δὲ τὴν 1ην Ἰουλίου νὰ διανέμωμεν τὸ ὑπόλοιπον τῶν κερδῶν τῆς αὐτῆς χρήσεως λόγῳ κέρδους ἐπὶ τῇ ὅλοσχερῇ ἐξοφλήσει τοῦ τοκομεριδίου, συγκαλοῦντες πάντοτε τὴν γενικὴν συνέλευσιν καὶ καθυποβάλλοντες τὸν ἐτήσιον ἰσολογισμόν τὴν 1ην Μαρτίου κατὰ τὸ 39ον ἄρθρ. τοῦ Καταστατικοῦ.

Ἡ δευτέρα πρότασις ἡμῶν ἀφορᾷ τὴν χρῆσιν μέρους τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου μας. Ἐξ αὐτοῦ προτείνομεν ὑμῖν, Κύριοι, ὅπως μᾶς ἐξουσιοδοτήσητε νὰ κάμωμεν χρῆσιν πρὸς ἀγορὰν οἰκοπέδου καὶ οἰκοδόμησιν καταλλήλου καταστήμα-

τος τῆς Τραπεζῆς, ἐξακολουθῆ δὲ πάντοτε εἰς τὸ μέλλον ἢ αὐτὴ ἀφαιρέσει κατ' ἔτος ἐκ τῶν κερδῶν μέχρι συμπληρώσεως τοῦ παρὰ τοῦ 47ου ἄρθρ. τοῦ Καταστατικοῦ ὀριζομένου ποσοῦ.

Ἐλπίζομεν, Κύριοι, ὅτι ἀμφότεραι αἱ προτάσεις ἡμῶν θέλουσι τύχει τῆς ὑμετέρας ἐγκρίσεως.

Εἰσήλθομεν ἤδη εἰς τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἐταιρίας. Εὐχόμεθα δ' ὅπως κατὰ τὴν προσεχῆ γενικὴν συνέλευσιν δυνηθῶμεν νὰ καθυποβάλωμεν ὑμῖν ἰσολογισμόν εὐαρεστότερον.

Ἐν Χίῳ, τῇ 1 Μαρτίου 1880.

ΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
I. Z. ΔΑΜΑΛΛΑΣ	E. A. ΚΑΡΑΒΑΣ.
M. ΚΑΛΑΡΩΝΗΣ	
N. Π. ΠΕΤΡΟΚΟΚΚΙΝΟΣ	
Π. ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ	
E. ΚΟΣΣΕΝΑΣ	
Γ. Κ. ΧΑΝΔΡΑΣ	

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΧΙΟΥ
ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ
τῆς 1ης Μαρτίου, 1880.

Ἐν Χίῳ σήμερον τὴν πρώτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καὶ ὥραν 10 π. μ. συνελθούσης τῆς ἐβδόμης γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων ἐν τῷ καταστήματι τῆς Τραπεζῆς, ἐνεφανίσθησαν μέτοχοι καὶ ἀντιπρόσωποι μετοχῶν ἐν ὄψι δύο χιλιάδων ἑξακοσίων ὀγδοήκοντα ὀκτώ. Τελεσθείσης ὅθεν ἀπαρτίας, συμφῶνως τῷ 40ῳ ἄρθρῳ τοῦ Καταστατικοῦ, ὁ Διευθυντὴς ὑπέβαλε τὸν γενικὸν ἰσολογισμόν τῆς Τραπεζῆς μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1879, ἐξ οὗ προκύπτει ὠφέλεια καθαρὰ λιρῶν ὀθωμανικῶν τριῶν χιλιάδων ἑπτακοσίων τριῶν καὶ 38 0]0, μετὰ τοῦτο ἀνέγνω ἔκθεσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπεζῆς ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος ἰσολογισμοῦ μετὰ προτάσεων. Ἐγκριθεισῶν ἀμφότερων, ἡ συνέλευσις ἐνετείλατο τὴν δημοσίευσιν αὐτῶν.

Ἡ συνέλευσις ὥρισεν, ὅπως ἐκ τῶν ἀνωτέρω

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

ΑΙ ΧΕΛΙΔΟΝΕΣ.

Αἱ χελιδόνες, τὰ μικρὰ ταῦτα πτηνὰ τὰ κινούντα τὴν συμπάθειαν ἡμῶν, εἶναι ὡς καὶ ὁ κόκκος, τὸ σύμβολον τῆς ἀθωότητος καὶ τῆς συζυγικῆς ἀγάπης.

Ἡ χελιδὼν ἤθελεν ἀξιοθῆ τῆς τιμῆς τοῦ νὰ σύρη τὸ ἄρμα τῆς Ἀφροδίτης ὁμοῦ μετὰ τὰς λευκὰς περιστέρους, ἐὰν ἡ θεὰ τοῦ Ἔρωτος δὲν παρέδιδεν εἰς τὴν λήθην τὰς γαμικὰς συμβάσεις, αἵτινες συνέδεον αὐτὴν μετὰ τοῦ χιολοῦ καὶ κωνιῶντος χαλκῆος τῶν κεραυνῶν. Αὕτη κατεφρόνησε τὸ εἶδος τοῦτο τῶν πτηνῶν καὶ κακῶς ἐπράξε.

Ἀναδιφῶν τὰς βίβλους τῶν ἀρχαίων, εὑρον μετὰ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν μόνον τὸν Πυθαγόραν ὅστις ἐτόλμησε νὰ καταρασθῆ τὰς χελιδόνας. Ἄς ρίψωμεν πέπλον ἐπὶ ἐνὸς παιίσματος, ἀμαυροῦντος τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου ἀνδρός.

Ἡ βίβλος δὲ τῶν προφητῶν γέμει παραβολῶν αἵτινες τιμῶσι μᾶλλον τὰς χελιδόνας ἢ τὸν ἄνθρωπον. Ὁ Ἱερεμίας ἐπὶ παραδείγματι μέμφεται πικρῶς τοὺς Ἑβραίους ὅτι δὲν γνωρίζουσι τὸν χρόνον τῆς ἐπισκέψεως, ἐνῶ αἱ χελιδόνες γνωρίζουν ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν καθ' ἣν μέλλουσι νὰ μεταβῶσιν εἰς ἄλλο κλίμα. Τὰ παιδάρια καταχρώμενα τῆς ἀθωότητος τῆς χελιδόνας ἐκήρυξαν κατ' αὐτῆς πόλεμον καὶ ἀνασπῶσι διὰ καλὰ μὲν τὰς φωλεὰς αὐτῆς ἀπὸ τῆς στέγης τῶν οἰκιῶν. Δυσανασχετοῦσαι δὲ ἤδη ἀρχίζουσι νὰ ἐγκαταλείπουν τὰς ἰδιωτικὰς οἰκίας καὶ κατασκευάζουν φωλεὰς ὑπὸ τὰς κορωνίδας τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν ἢ καὶ ἐπὶ τῶν πύργων τῶν ἐκκλησιῶν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ θερμὰ κλίματα φθάνει περὶ τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου ἢ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου, καὶ ἐν γένει ἡ ἔλευσις αὐτῆς προαναγγέλλει τοῦ ἔαρος τὴν ἔλευσιν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀφίξεως καὶ τῆς ἀποδημίας συνεργόμενοι ἅπασαι εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν θέσιν, περιμένουσι καὶ τὰς τῶν πλησιεστέρων τόπων, ὥστε οὐδεμία τῶν οἰκογενειῶν νὰ μὴ ἔλλειπῃ, καὶ τότε ἐπιχειροῦσι τὸ μακρὸν αὐτῶν ταξιδεῖον· τίς δὲν γινώσκει τοῦ πτηνοῦ τὸ θαυμάσιον ἔνστικτον τοῦ ν' ἀνευρίσκῃ τὴν φωλεὰν αὐτοῦ ἢν ἐγκατέλειπε πρὸ ἐνὸς ἔτους; τοῦτο θέλει βεβαιωθῆ τις προσθέτων εἰς τὸν πόδα μιᾶς χελιδόνας ταϊνίαν ἢν θέλει εὑρεῖν ὅταν αὕτη ἐπανακάμψῃ ἐκεῖ ὅπθεν ἀνεχώρησεν. Ὁ Σπαλλαντσάνης παρετήρησε ἐπὶ 18 κατὰ συνέχειαν ἔτη ζεῦγος χελιδό-

σ' ἐμάρανε διηνεχῆς βασάνων ἀγωνία,
καὶ νέαν σὲ ἐγήρατε τῶν πόνων ἢ κραιπάλη.

Τῆς εὐτυχίας τὴν αὐγὴν διεΐδες στιγμιαίως,
καὶ ἔκτοτε ἀπώλεσε πᾶν ἔχνος τῆς ἐλπίδος,
τῶν συμφορῶν τὸν κύλικα σοὶ ἔδωκαν βιαίως,
καὶ ἄπειρος ἐκένωσας αὐτὸν μέχρι ρανίδος . . .

Ὅτε εἰσέτι παιδικῆ, ἄθῳα καὶ σφριγῶσα
τὸν βίον πλήρη ἔβλεπε μετ' εὐτυχίας ρόδα
ἠγνόεις ὅτι μετ' παλμούς τὸν ἔρωτα ζητῶτα,
ἠγνόεις ὅτ' εἰς ἄκανθα θὰ ἔσχιζες τὸν πόδα!

Ἰπὸ παγίδων ἔρωτος σκληρῶς ἀπεπλανήθης,
ἐπίστευσε εἰς μαγικὰ πλὴν ἐρινύος χεῖλη.
οὐδέποτε ἠπάτηρες, οὐδέποτε ἠρνήθης,
καὶ ὅμως σὲ ἠπάτησεν ἡ ἔνθερός σου φίλη.

Ὡ ναὶ, τὸν πρῶτον ἄσπιλον καὶ ζωηρὸν παλμόν σου
γεννώμενον κατέπνιξεν ἡ φίλη τῆς αἰσχύνης
κ' αἰμοσταγῆ, ἀσπαύρουσαν ἐκ τῶν πολλῶν πληγῶν σου
ἐκείνη σὲ ἐκάρφωσεν ἐπὶ σταυροῦ δδύνης.

Ἢ φλῶξ ἀπέπτυ τῶν ἀγνῶν καὶ πρώτων σου ἐρώτων
καὶ τέφρα λήθης ἔμεινε εἰς τοὺς μυχοὺς σου πλέον.

Ὁ τοῦ αἰσθήματος ναὶς κατέπεσε μετ' κρότον
καὶ συντριμμάτων γέμεις νῦν, λειψάνων φρικαλέων.

Ἰδὲ τὴν φίλην λύραν σου ποῦ κεῖται ἐρριμένη,
μία πρὸς μίαν αἰ χορδαὶ ἐθραύσθησαν . . . τί κρίμα!
εἰς κολυμβήθραν αἵματος ἀγνοῦ βεβαπτισμένη
ἐξῆλθε μάρτυς ἔρωτος καὶ σὺ φεῦ! . . . πίπτεις θῦμα!

Ὡ ναὶ, σκληρῶς σ' ἐσταύρωσαν ὡς τὸν κλεινὸν Σωτῆρα
τοῦ κόσμου οἱ ἀπάνθρωποι καὶ νόθοι Φαρισαῖοι.

Πρὸ τῆς ἀδύσσου λυτρωτῆς δὲν σ' ἔτεινε τὴν χεῖρα
καὶ ἔπεσε! . . τὴν πτώσιν σου τίς πλέον νῦν θὰ κλαίῃ;

Ὁυαὶ! πῶς σ' ἐτραγίασε δολία εἰμαρμένη
εἰς τὸν βωμὸν φθοροποιῶν τοῦ βίου ἀληθδόνων
καὶ τώρα πλέον νεκρὰ πλὴν κατερυπωμένη
ἀνκισθητεῖς . . τὸν θάνατον πρὸς σὲ καλοῦσα μόνον!

ΝΙΚΟΚΛΗΣ Κ. ΜΑΚΡΙΔΗΣ.

ΤΟ ΡΟΔΟΝ.

Ἢ δρόσος ἤδη ἔλουεν ἐν ρόδον, ὠρισμένον
διὰ καλὴν παρθένον.

Ἢ δρόσος πλὴν ἐβάρυνε τὸν κάλυκα, καὶ κλίνει
τὴν ἐρυθρὰν τοῦ κεφαλῆν· τὴν χεῖρα τίς θὰ τείνη
τὸ ρόδον νὰ ἐγειρή;

Ὁ Ζέφυρος ἐπέρασε μετ' τὰ πτερά του πλήρη
ἄερος, καὶ ἐκλόνησε τὸ ρόδον εἰς τὸν κλῶνον,
καὶ ἐκ τοῦ ρόδου ἔπεσε διὰς στυλῶν σταγόνων.
δάκρυ εὐαισθησίας.

Νὰ δρῶψω αὐτὸ ἔτρεξα ἐν μέσῳ τῆς πρώϊας,
καὶ πρόθυμον ἐξέτεινα τὴν ἀπαλὴν μου χεῖρα·
πλὴν μέλισσα κρυμμένη
τὸν προταθέντα δάκτυλον θανάσιμα τιτραίνει,
κ' ἐγέλασεν ἡ Μοῦρα.

Ἄλλ' ἡ πρώϊα ἔφυγε, τὸ ρόδον ἐμαράνθη,
ἢ πρώτη προθυμία μου τελείως ἐψυχράνθη,
καὶ ἡ ἐμὴ καρδία
μισεῖ, ἀντὶ νὰ χαίρεται, τὰ ρόδα καὶ τὰ ἴα!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

ΔΥΟ ΣΧΟΛΙΑΙ, ὑπὸ Δ. Γ. Μοστράτου. — Τὸ μέλλον τοῦ Τηλεφώνου, Πραγματεῖα Δ. Σταματιάδου ἱατροῦ. — ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ, Βιογραφία Α. Ρ. Ραγκαβῆ. — ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, Περὶ τῶν Δορυφόρων τοῦ Ἄρεως, ὑπὸ Ν. Κ. Μακάρου. — Η ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ. — ΖΩΟΛΟΓΙΚΑ, Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν ἐντόμων, ὑπὸ Ν. Κ. Μακρίδου. — Ἄλ. Δουμᾶ ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ (Διήγημα). — ΕΛΕΓΕΙΟΝ. — Ἡ ἐν Χίῳ Ναυτικὴ Τράπεζα ὁ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ. — ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, Αἱ χελιδόνες. — ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ. — ΠΟΙΚΙΛΑ. — ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἀλέξανδρος Ρ. Ραγκαβῆς. — Περὶ τῶν δορυφόρων τοῦ Ἄρεως. — Ἡ Φιλιπούπολις. — Οἱ Μαῦροι τῆς Βραζιλίας καὶ οἱ μικροὶ αὐτῶν ποδίατροι. — Ὁ φύλλος. — Ἡ χελιδὼν. — Τὸ ρόδον.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΧΙΟΥ Ο ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ

ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1879.

ΤΑΜΕΙΟΝ . . . . . Τὰ ἐν αὐτῷ μετρητὰ	Λ. Τ.	660	15	ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ . . . . . Μετοχαὶ 3000	Λ. Τ.	24000	—
ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ Ἀξία χρηματοκιβω- τίων κλπ. επίπλων	» »	89	70	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ τοῦ 1873—1878	» »	1804	82
ΜΕΤΟΧΑΙ . . . . . Ἀξία Μετοχῶν 25 Ναυτι- τικῆς Τραπεζῆς ὁ Ἀρχάγγελος	» »	80	—	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ . . . . . Ἐντοχοὶ	» »	19932	43
ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ . . . . . Εἰς Χαρτοφυλάκιον	» »	545	—	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΤΡΕΧΟΥΜ. Λ]ΣΜΟΙ	» »	7410	29
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΤΡΕΧΟΥΜ. Λ]ΣΜΟΙ	» »	2034	96	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	» »	3703	38
ΔΑΝΕΙΑ ΘΑΛΑΣΣΗΣ	» »	21039	86				
» ΞΗΡΑΣ	» »	21212	75				
ΕΓΧΩΡΙΟΙ ΤΡΕΧΟΥΜ. Λ]ΣΜΟΙ	» »	8471	32				
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ Λ]ΣΜΟΙ . . . . . Τόκοι κλπ. παρόντος ἰσολογι- σμοῦ συναχθησόμενοι	» »	2717	18				
Λίραι Τουρκίας 56850 92 				Λίραι Τουρκίας 56850 92 			

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ « ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ. »

ΧΡΕΩΣΙΣ				ΠΙΣΤΩΣΙΣ			
ΕΞΟΔΑ . . . . . Ἐνοίκιον Γραφείου, συνεισφοραὶ καὶ καθημερινὰ ἐξόδα	Λ. Τ.	132	51	ΤΟΚΟΙ . . . . . Ναυτικοδανείων	Λ. Τ.	3834	61
Ἀντιμισθία Προσωπικοῦ		450	582	» . . . . . Δανείων Ξηρᾶς	» »	2486	05
ΔΑΝΕΙΑ ΘΑΛΑΣΣΗΣ . . . . . Ναυτικοδανείων	Λ. Τ.	973	95	» . . . . . Ἐγχωρίων τρεχουμέ- νων λογαριασμῶν	» »	832	32
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΙ Ἐξωτερικῶν τρεχουμ. λ]σμῶν	» »	560	18	ΩΦΕΛΕΙΑΙ . . . . . Συναλλαγμάτων	» »	146	61
» . . . . . Ἐγχωρίων καταθέσεων χρηματ.	» »	4282	72	» . . . . . Διάφοροι	» »	95	25
ΖΗΜΙΑΙ . . . . . Ἀποκοπῆς τόκων καὶ προβλε- πόμεναι	» »	360	—	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ Ἐξωτερικῶν λ]σμῶν	» »	68	35
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	» »	3703	38				
Λίρας Τουρ. 7462 74 				Λίρας Τουρ. 7462 74 			

ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ

10 0]0 Εἰς ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κατὰ τὸ ἄρθρον 46 τοῦ Καταστατικοῦ	Λίρ. Τουρ.	370	34
5 0]0 » ΤΟΥΣ ΙΔΡΥΤΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ » » » » » » » »		185	17
5 0]0 » » ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ » » » » » » » »		185	17
2 0]0 » ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ » » » » 25 » » » »		74	07
ΤΑ ΑΦΙΕΜΕΝΑ	διὰ τὸ ἐπίδον ἔτος		8 63

Τὸ ὑπόλοιπον εἰς τοὺς Μετόχους ἀνὰ ἐννενήκοντα ἑξ ἑκατοστὰ τῆς ὀθωμανικῆς Λίρας ἐφ'ἑκάστης μετοχῆς, ἀναλογοῦντα πρὸς 12 0]0 ἐτησίως

2880 —

Λίραι Τουρκ. 3703 38

Ἡ πληρωμὴ τοῦ μερισματος ἀρχεταὶ τῇ 1ῃ Μαρτίου ἐν Χίῳ, ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἐταιρίας ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τῶν μερισματαποδείξεων.

Ο ΕΛΕΓΚΤΗΣ . . . . . Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ . . . . . Ο ΕΠΙ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ

Ε. ΚΟΣΣΕΝΑΣ. . . . . Ε. Α. ΚΑΡΑΒΑΣ. . . . . Θ. Γ. ΠΑΝΖΑΡΗΣ.